

Günəş Şərqdən doğur!

№ 22 (5303), 2021-ci il

Qiyameti 40 əsrpik

SƏRQ

Müstəqil İctimai-siyasi qəzet

www.sherg.az

5 fevral 2021-ci il (cümə)

Günün içindən...

"Vaxtimız yoxdur"

Prezident: "Biz keçmiş köçkünləri tezliklə öz doğma torpaqlarına qaytarmalıyıq".

"Azərbaycanda minatəmizləmə əməliyyatları üzrə milli standartlar hazırlanmalıdır".
Bunu Prezident İlham Əliyev Vüqar Süleymanov Minatəmizləmə Agentliyinin idarə Heyətinin sədri vəzifəsinə təyin olunması ilə əlaqədar videoformatda qəbul edərkən deyib.

(səh.2)

Türkiyə Azərbaycana 20 ədəd minatəmizləyən maşın göndərib

Türkiyə Azərbaycana 20 ədəd mexaniki minatəmizləyən maşın göndərib.

Bu barədə Türkiye Milli Müdafiə Nazirliyinin twitter hesabında məlumat verilib.

(səh.4)

Hərbi doktrinani dəyişdirmək erkəndir

"Mühəribə bitib və biz Ermənistanla dövlət sərhədlərimizin formallaşmasının aktiv fazasındayıq. Öncə bu proseslər başa çatmalıdır"

Sabiq nazir çoxsaylı sui-istifadə hallarına yol verib

Hilalli, ulduzlu bayrağa döndü

Şuşa fatehini düşmən ürəyindən nişan alıb

(səh.9)

İki oğlunun itkin düşdüyüni deyən qadının övladı olmayıb

(səh.6)

Azərbaycan Respublikasının arazisində COVID-19 ilə bağlı son vəziyyət	
İlməmi	Bu gün
İlməmi yoluxanın sayı	152
İlməmi sağlanması sayı	263
Aktiv yaxta sayı	6640
İlməmi test sayı	3
İlməmi ölüm sayı	3148

152 nəfər yoluxub, 3 nəfər vəfat edib

Azərbaycanda daha 263 nəfər koronavirusdan sağalıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasaına 152 yeni yoluxma faktı qeyd olunub, 263 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

(Səh.9)

Ağdamda partlayış baş verib

1 hərbçimiz həlak olub, 2 nəfər yaralanıb

Dünen günorta saatlarında Ağdam rayonu ərazisində partlayış baş verib. Hadisə neticəsində əsgər Zeynalov Qubad İsləm oğlu həlak olub.

(Səh.8)

Səlim Müslümov həbs olunub

Sabiq nazir çoxsaylı sui-istifadə hallarına yol verib

Səlim Müslümov Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 308.2-ci (ağır nəticələrə səbəb olan vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə), 311.3.2-ci və 311.3.3-cü maddələri (təkrar külli miqdarda rüşvət alma) ilə təqsirləndirilən şəxs qismində məsuliyyətə cəlb olunaraq barəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

(səh.3)

✓ 65 yaşdan yuxarı müəllimlər əyani dərslərə cəlb edilməyəcək

(səh.8)

✓ Səlim Müslümovun həbsi son deyil

Hikmət Babaoğlu: "Gec-tez hər biri törendiyi əmələ görə cavab verməli olacaq"

(səh.3)

✓ Bəzi deputatlar saxta yollarla özlərinə "yardım" düzəldirlər

"Sistemdə fundamental araşdırılmalar aparılmalı, saxtakarlıqlar ifşa olunmalıdır"

(səh.6)

✓ Gələcək nəsil qrip viruslarından əziyyət çəkməyəcək

Rusiyalı virusoloqların təxminləri doğrudur

(səh.8)

“Vaxtimiz yoxdur”

Prezident: “Biz keçmiş köckünləri tezliklə öz doğma torpaqlarına qaytarmalıyıq”

“Azərbaycanda minatəmizləmə eməliyyatları üzrə milli standartlar hazırlanmalıdır”. Bunu Prezident İlham Əliyev Vüqar Süleymanov Minatəmizləmə Agentliyinin idarə Heyətinin sədri vəzifəsinə təyin olunması ilə əlaqədar videoformatda qəbul edərən deyib. Dövlət başçısı bildirib ki, dünya praktikasına baxaraq Azərbaycan standartları hazırlanmalıdır: “Azad edilmiş ərazilərdə olan minalanmanın həcmi bəlkə də dünya miqyasında ən böyük dərəcələrdən biridir.

Təmizləmə işləri de, əlbette ki, ardıcılıqla aparılmalıdır. Burada prioritətlər düzgün müəyyən edilməlidir. Bu prioritətlər bizim bərpa işlərimizlə uzaşmalıdır. Minatəmizləmə Agentliyinin ele imkanı olmalıdır ki, bu agentlik ümumi işimizə böyük töhfə versin. Çünkü əvvəlki agentliyin texniki təchizatı çox aşağı səviyyədə idi, saytəkibi aşağı səviyyədə idi. Əgər biz bu işi onların öhdəsinə buraxsaydıq, bilinmir neçə il lazımlı olacaqdı. Bizim vaxtimız yoxdur. Biz keçmiş köckünləri tezliklə öz doğma torpaqlarına qaytar malıyıq. Ancaq hər kəs bilməlidir ki, birlinci dərəcəli məsələ minalardan temizləmədir”.

“Ən müasir texnika ölkəmizə gətirilməlidir”

Prezident bildirib ki, minatəmizləmə işləri elə aparılmalıdır ki, qısa müddət ərzində bərpa işlərinə start verə bilək: “Yeni texnikanın alınması növbədə duran əsas vəzifələrdən bərədir. Son illərdə bu sahədə texnoloji inkişaf özünü qabarlıq şəkildə bürüze verir. İndi elə maşınlar, mexanizmlər, texnika var ki, işi həm sürləndərir, həm də keyfiyyətlə aparmağa imkan verir. Ona görə dünyanın aparıcı istehsalçıları olan şirkətlərin ən müasir texniki ölkəmizə gətirilməlidir. Çünkü işin keyfiyyəti və sürəti bundan asılı olacaq. Bizim keçmiş köckünlərimiz 30 il vətən həsrəti ilə yaşayıblar. Ona görə minatəmizləmə işləri elə aparılmalıdır ki, qısa müddət ərzində bərpa işlərinə start verə bilək və beləliklə, vətəndaşlar inşaat işləri başa çatandan sonra öz torpaqlarına qayda bilsinlər”. Dövlət başçısı deyib ki, agentliyin qarşısında böyük vəzifələr durur: “İllik növbədə, işin düzgün təşkil edilməsi məsələsinə diqqət yetirməlisiniz. Təşkilatlanma işi düzgün hell edilməlidir. Yaradılan yeni agentlik dövlət agentliyidir. Əlbəttə ki, ilk növbədə, peşəkar kadrlar seçilən agentliyin işinə cəlb edilməlidir. Təbii ki, keçmiş ANAMA qurumunun kadrlarından istifadə edilməlidir, eyni zamanda, agentliyin saytəkibi də müəyyən olunmalıdır. Çünkü azad edilmiş torpaqlarda işləri sürətlə, keyfiyyətlə qurmaq və aparmaq üçün əlbəttə ki, agentliyin daha da böyük işçili qüvvəsi olmalıdır”.

“Minatəmizləmə işləri elə aparılmalıdır ki, qısa müddət ərzində bərpa işlərinə start verə bilək”

“Vətəndaşlardan xahiş edirəm azad olunmuş torpaqlara icazəsiz getməsinlər”

Ölkə rəhbəri vətəndaşlardan xahiş edib ki, azad olunmuş torpaqlara icazəsiz, qanunsuz getməsinlər: “Bu işlər elə aparılmalıdır ki, işlər başa çatandan sonra hər hansı bir bədbəxt hadisə baş vermesin. Azad edilmiş torpaqlarda son günlərdə və müharibədən sonra əfsuslar olsun ki, bədbəxt hadisələr baş verir. Mən Azərbaycan vətəndaşlarına müraciət etmek istəyirəm, onlardan xahiş edirəm ki, azad olunmuş torpaqlara icazəsiz, qanunsuz getməsinlər. İnsanların bu addımlarını bir tərəfdən başa düşürəm, onlar uzun illər vətən həsrəti ilə yaşayıblar. Hər bir keçmiş məcburi köckün tezliklə öz doğma torpağına, doğma kəndinə qayitmaq istəyir, ancaq xahiş edirəm ki, gözləsinlər. Bir qədər gözləsinlər ki, minalardan temizləmə işləri başa çat-sın. Çünkü bu, böyük təhlükədir, həm piyadalara, həm avtomobilərə böyük təhlükədir. Müharibədən sonra bir neçə belə bədbəxt hadisə baş verib, insanlar həlak olub, yaralanıb. Eyni zamanda, postlarda dayanan əməkdaşlar da nəzəret işlərini daha ciddi təşkil etməlidirlər ki, azad edilmiş torpaqlara qanunsuz, icazəsiz gedişə son qoyulsun. Bu bədbəxt hadisələr bir dəha onu göstərir ki, mənfur düşmən işğaldan sonra nəinki bütün binalarımızı, bütün tarixi abidələrimizi dağdırıb, eyni zamanda, hər tərəfi minalayıb. Təkcə təmas xəttinə yaxın olan əraziləri yox, şəhərləri, yolları, önəmlü strateji yüksəklikləri minalayıb və bizdə mina sahərinin xəritələri yoxdur. Ona görə, bizim istekhamçıların üzərinə çox böyük vəzife düşür. Onlar bu vəzifəni elə icra etməlidirlər ki, azad olunmuş torpaqları tamamilə minalardan temizləyə bilsinlər”.

“Beynəlxalq təşkilatlar da bizim bu agentliyin xidmətindən istifadə edə bilər”

Prezident vurğulayıb ki, beynəlxalq təşkilatlar agentliyin xidmətindən istifadə edə bilərlər: “Inkişaf etmiş ölkələrdə istehsalçılar indi robotlardan geniş istifadə edirlər, biz də bundan istifadə etməliyik. Bir sözlə, ən

müsəvir texnologiyalar, en son model texnika Azərbaycana gətirilməlidir. Dövlət Minatəmizləmə Agentliyimiz ölkə daxilində bütün işləri başa çatdırıdan sonra bu təcrübədən istifadə edərək, xarici ölkələrdə də fəaliyyət göstərə, podratçı kimi işləyə bilər. Beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də bizim bu agentliyin xidmətindən istifadə oluna bilər. Bax, strategiyani belə qurun. Yəni bu, agentliyin gelecek fəaliyyəti üçün uzunmüddətli strategiya olmalıdır. Ancaq qısamüddətli və ortamüddətli strategiya torpaqların minalardan təmizlənməsidir ki, bərpa işləri başlansın və vətəndaşlar tezliklə öz doğma torpaqlarına qayda bilsinlər”.

“Azad olunmuş 7 min hektar ərazidə payız əkinini aparılıb”

Ölkə rəhbəri bildirib ki, artıq azad olunmuş 7 min hektar ərazidə payız əkinini aparılıb: “Yaşayış məntəqələrinə gəldikdə, biz, ilk növbədə, şəhərləri bərpa etməliyik. Bütün şəhərlərin əraziləri birinci növbədə minalardan təmizlənməlidir. Bununla paralel olaraq, yaxın gələcəkdə bəzi kəndlərdə bərpa işlərinə start veriləcək və mən artıq bu-nu bildirmişəm. Biz indi “ağillı kənd” konsepsiyasını da hazırlayıraq. Bu konsepsiya demək olar ki, hazırlanır, mənə məruzə edildi, mən bunu təsdiqlədim. “Ağillı kənd” birinci pilot layihəsi icra ediləcəkdir. Məhz o yerlər də düzgün təsbit edilməlidir. Əkin sahələri və əkin sahələrinə gedən yollar təmizlənməlidir. Bu da prioritətlər sırasındadır. Çünkü mənfur düşmən bizim torpağımızı da vəhşicəsinə istismar edib”. Dövlət başçısı vurğulayıb ki, azad olunmuş torpaqlarda təkcə taxıl altında 90 min hektar sahədən mənfur düşmən qanunsuz istifadə edib və qanunsuz varlanıb: “Vaxt itirməmək üçün mənim göstərişimlə bütün güclər artıq səfərber edilib və müharibə başa çatandan sonra mən dərhal bu işlərə start verdim. Deye bilərem ki, payızlıq əkin də aparılıb. Baxın, müharibə noyabrın 10-da dayandı və biz dekabr ayından payız əkininə başlamışıq. Mənə gündəlik məlumat verilir, 7 min hektarda artıq payız əkinini aparılıb. Yəni bu, yənə də bizim gücümüzü göstərir. Onu göstərir ki, biz bir dəqiqə də, bir gün də gözləmək istəmirik”.

İsmayıllı

Fərman imzalanıb

“Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəlikləri haqqında Əsasname” təsdiq edilib

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəlikləri haqqında Əsasname”ni təsdiq edib.

Prezident İlham Əliyev bununla bağlı fərman imzalayıb.

Fərmana əsasən, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları və dövlət qurumları Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyi təşkil edilmiş müvafiq ərazilərdə fəaliyyətlərini Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq əraziləki xüsusi nümayəndəsi ilə əlaqələndirilmiş qaydada həyata keçirirler.

Nazirlər Kabinetinə bu fərmandan irəli gələn məsələləri həll etməlidir.

Minatəmizləmə Agentliyinin idarə Heyətinə sədr təyin edilib

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin idarə Heyətinə sədrin təyin edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamlı Vüqar Əhəd oğlu Süleymanov Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin idarə Heyətinin sədrini təyin edilib.

V. Süleymanov bu günədək Ekoloji və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Aparat rəhbəri vəzifəsində çalışıb.

Ötən il 30 mindən çox Ermənistən vətəndaşı Rusiya pasportu alıb

2020-ci ildə 31 minə yaxın Ermənistən vətəndaşı Rusiya pasportu alıb.

Trend-in məlumatına görə, bu barədə Rusiya Daxili İşlər Nazirliyi bildirib. Qeyd olunur ki, 2019-cu ildə bu rəqəm 24 minə bərabər idi.

Ümumilikdə son 3 il ərzində 82 min Ermənistən sakini Rusiya vətəndaşlığı alıb.

Dərnək və məşğələlər bərpa olunur

15 fevral tarixindən bağçalar da fəaliyyətə başlayacaq

Məktəbəqədər təhsil müəssisələrin-də təlimin əyani formada bərpa olunacaqı tarix açıqla-nıb.

Təhsil Nazirliyindən verilən məlumatda görə, 15 fevral tarixindən məktəbəqədər təhsil müəssisələrin-də təlim əyani formada bərpa olunacaq.

Fevralın 8-dən dərnək məşğələlərinin ənənəvi formada keçirilməsi də bərpa olunur. Bu barədə Sputnik Azərbaycan-a Təhsil Nazirliyindən məlumat verilib.

Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən müstəqil tədris binası və əlverişli maddi texniki bazası dərnək üzvləri arasında fiziki (sosial) məsafəni (ən azı 1.5 metr) gözləməye imkan verən uşaq-ğenclər inkişaf mərkəzlərində aşağı yaş qruplarında (I-IV siniflər) dərnək məşğələləri həftədə 2 dəfə olmaqla ənənəvi formada keçiriləcək.

Ermeni silahları Qarabağdan çıxarılır

Ermənistən Azərbaycan ərazilərindən çıxılmaya davam edir. Ermənistən KIV-lərinin məlumatına görə, hava hücumundan müdafiə sistemləri Xankəndidən çıxarılıb.

Ösəsən, "9K33 Osa", "9K35 Strela-10" özüyəriyən zenit raket kompleksləri və "9K38 İqlə" zenit-raket kompleksindən ibarət sistemlər Ermənistən Gorus şəhərinə aparılırlar. Hərbi kolonu Rusiya sülhməramlıları müşaiyət edir. Azərbaycan Ordusu 44 günlük döyüşlər zamanı düşmənin Hava Hükumundan Müdafiə Sisteminin böyük hissəsini darmadağın etdiyindən bölgədən çıxarılan hərbi

Şair Ramaldanov: "Azərbaycan ərazisində ancaq bir silahlı qurum qala bilər, o da ölkəmizə tabe olan silahlı qurumlardır"

texnikanın sayı üzüdir.

Məsələni "Şərq"ə dəyərləndirən ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaldanov bildirib ki, baş verenlərdə Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əzaqqörən və müdrikliyi bir daha sübut edildi: "Monitoring qrupunun bir üzvü kimi qardaş ölkənin yer almazı Azərbaycanın maraqlarına cavab verir. Bir müddət bölgədəki ərazilər Rusiya sülhməramlılarının nezareti altında oldu. Artıq Türkiye-Rusya monitoring qrupu fevralın 1-dən fealiyyətə başladı. Lakin monitoring qrupu yaranana qədər Rusyanın maraqlarımıza zidd olan hərəkətlərini gördük. İlk növbədə Laçın dəhlizi nəzərtəsiz qaldı. Rus sülhməramlılar Ermənistən xarici işlər nazirinin separatçı rejimin rəhbəri ilə görüşməsinə şərait yaratdı".

Polkovnik qeyd edib ki, monitoring qrupu fealiyyətə başlayandan bəzi məsələlər öz həllini tapır: "Məhz separatçı rejimin silahları və digər hərbi texnikaları ərazilərimizdən çıxarırlar. Azərbaycan ərazisində ancaq bir silahlı qurum qala bilər, o da ölkəmizə

tabe olan silahlı qurumlardır.

Hələlik sülhməramlı qüvvələrin yerləşdiyi ve Azərbaycan tərəfinin bir müddət nəzaret etmədiyi ərazilərdə məhz silahlı insanlar haqqında məlumatımız var. Onlar tərkisilər edilməyib. Bu da bütün normalara ziddir. Fikrime, monitoring qrupu işe başlayıb, bundan sonra həmin məsələlər də öz həllini tapacaq".

Ş.Ramaldanov vurğulayıb ki, Rusiya sülhməramlı qüvvələri də Ermənistən hərbi avadanlıqlarının daşınmasına nəzarət etmirlər: "Onlar bunu yerine yetirmirlərsə, hansı şəxslər qanunlarımıza zidd şəkildə silah daşıyırsa, bu, sülhün bərqərar edilməsinə maneçilik törədir. Belə olan halda təxribatlar ola bilər. Azərbaycan tərəfi bölgədə yaşayış ermənilərə həcüm çəkib təhlükəli addım atmaq niyyətində deyiller. Ona görə də onların özlərini qorumağa ehtiyac yoxdur. Silahlı daşınsa, Ermənistən hərbiçiləri tərkisilər edilsə, sülh prosesi sürətlənəcək".

Yegane Bayramova

Səlim Müslümov həbs olunub

**Sabiq nazir
çoxsaylı sui-istifadə
hallarına yol verib**

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmeti sabiq nazir Səlim Müslümovun həbsi ilə bağlı məlumat yayıldı.

"Şərq" DTX-nin saytına istinadən xəber verir ki, məlumatə əsasən, Müslümov Səlim Yanvar oğlunun Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri vəzifəsində işlədiyi müddətde nazirliyin fealiyyət istiqamətləri üzrə əllişər və sağlamlıq imkanları mehdud uşaqların reabilitasiyası və sosial müdafiəsinin təşkil edilməsi, işəgötürənlərin əmək, məşğulluq və sosial müdafiə məsələləri ilə bağlı fealiyyətlərinə dövlət nəzarətinin heyata keçirilməsi və digər səlahiyyətlərin yerinə yetirilməsi zamanı çoxsaylı sui-istifadə hallarına yol verməsinə dair faktlar Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmetində araşdırılıb.

Toplanılmış materiallar əsasında başlanılmış cinayət işi üzrə Səlim Müslümovun xidmeti vəzifəlerinin icrası ilə əlaqədar özü üçün qanunsuz üstünlükler əldə etmək məqsədile qulluq səlahiyyətlərindən tamah niyyəti ilə qulluq mənafəyinə qəsdən zidd olaraq istifadə edib dövlətin qanunla qorunan mənafələrinə ağır nəticələrə səbəb olan zərər vurması-

na, habelə onun tərəfindən tabeçiliyində işləyən vezifəli şəxslərdən vasitəçi kimi istifadə etmekle müxtəlif rayonlarda əsil-lər üçün fərdi yaşıyış və internat evlərinin tikinti-təmirinin aparılması işlərini yerinə yetirən fiziki və hüquqi şəxslərə ayrılmış pul vəsaitlərinin bir hissəsinin tələb edilərək alınmasına əsaslı şübhələr müəyyənləşib.

Həmçinin Səlim Müslümovun nazirliyin Dövlət Əmək Mütəttişliyi Xidməti tərəfindən ölkə ərazisində istehsal, sosial-məişət və iaşə təyinatlı obyektlərin inşası və yenidən qurulması zamanı əməyin mühafizəsi tələblərinə əməl olunması, onların istismara buraxılmasına razılığın verilməsi, əməyin mühafizəsi tələblərinə uyğunluq ilə bağlı müəssisələrde aparılmış yoxlamaların neticələrinə görə müxtəlif vaxtlarda külli miqdarda pul vəsaitləri qismində tekrar rüşvət almasına dair məlumatlar əldə olunub. Eyni zamanda, Daxili nəzarət şöbəsi tərəfindən ərazi strukturlarında aparılmış yoxlamaların neticələri ilə bağlı onun həmin nazirliyin müxtəlif ərazi şöbələrinin rəhbərərinin her birindən 10 mindən 30 min manatadək külli miqdarda tekrar rüşvət almasına əsaslı şübhələr müəyyənləşib.

Səlim Müslümov Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 308.2-ci (ağır nəticələrə səbəb olan vezifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə), 311.3.2-ci və 311.3.3-cü maddələri (tekrar külli miqdarda rüşvət alma) ilə təqsirləndirilən şəxs qismində məsuliyyətə cəlb olunaraq bərəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Hazırda istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Gürcüstanın Müdafiə naziri İraklı Qaribaşvili Azərbaycanın Gürcüstandakı fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Faiq Quliyev ilə görüşüb. Görüşdə Gürcüstan və Azərbaycan arasındakı dostluq və strateji münasibətlər müzakirə olunub. Təreflər həmçinin hər iki ölkənin müdafiə nazirlikləri arasında əməkdaşlığın müsbət dinamikasını vurgulayıblar.

Türkiyə faktoru da mühüm rol oynayır

Tiflis yaxşı bilir ki, Azərbaycanla hərbi əməkdaşlıq Gürcüstanın qarantiyasıdır

Görüş zamanı müdafiə sahəsində əməkdaşlığı haqqında müqavilə bağlanması və hərbi təhsil sahəsindəki əlaqələrin əhəmiyyəti də gündəmə getirilib. Bəyan edilib ki, iki qonşu ölkənin hərbi sahədə əməkdaşlığı inkişaf etdirməsi dövrün tələbidir.

Gürcüstanla hərbi əlaqələrin genişləndirilməsi ilə bağlı "Şərq"ə danişan politoloq Əli Orucov bildirib ki, son zamanlar rəsmi Bakı ilə Tbilisi arasında münasibət dərinləşir. Ekspert deyib ki, Rusiyaya və Ermənistəna bağlı bəzi qüvvələr zaman-zaman ölkələrimiz arasına nüfaz salmağa cəhd etsələr də, hökumət başçılarının sağlam mövqeyi nəticəsində münasibətlər zədələnmir: "Azərbaycan bölgədə yeni reallıqlar yaradıb və öz gücünü her kəsə göstərib. Regionda yaşanan hadisələr və Rusiya faktoru Gürcüstanı Azərbaycana yaxınlaşmağa sövq edir. Rəsmi Tiflis yaxşı bilir ki, Azərbaycanla yüksək əlaqələr qurmadan bölgədə normal

yaşayış mümkün deyil. Xüsusən, hərbi sahədə əməkdaşlığı inkişaf etdirmək Gürcüstanın təhlükəsizliyi baxımından olduqca vacibdir. Qonşu ölkənin de ərazi-ləri işğaldadır və bu məsələye görə müəyyən teziyilərə məruz qalır".

Orucov bildirib ki, 44 günlük mühabibədə Azərbaycanın şanlı qələbəsi, müasir döyüş texnikalarından və ağlagəlməz taktikalarından istifadəsi dünyani heyətə düşürdü: "Əlbəttə, ABŞ-ı, Avropa ölkələrini heyran edən Azərbaycanın hərbi qüdrəti, savaş texnikası Gürcüstanın diqqətini çəkməyə bilməzdi. Hər bir ölkə özündən güclü tərəfdən yaxın münasibət saxlamaqda maraqlıdır. Azərbaycanla hərbi əməkdaşlıq Gürcüstanın sığortası, qarantiyasıdır. Həm də nəzərə alaç ki, son dövrlər Gürcüstanın Türkiye ilə əlaqələri yaxınlaşdır. Bu faktor da Tiflis-Bakı münasibətlərində ciddi rol oynayır. Çox güman yaxın günlərdə iki ölkə arasında birgə hərbi təlimlər keçiriləcək".

İsmayıllı Qocayev

Səlim Müslümovun həbsi son deyil

Hikmət Babaoğlu: "Gec-tez hər biri töretdiyi əmələ görə cavab verməli olacaq"

Sabiq Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümov həbs edilib. Hüquq-mühafizə orqanları keçmiş məmuru ciddi korupsiya faktları ilə saxlayıb.

S.Müslümov DGK-nin sədr müavini olduğu vaxtda korupsiya əməlinə görə həbs həyatı yaşıyib. Sabiq nazir bəraət alıqdan sonra DSMF sədr, daha sonra isə əmək və əhalinin sosial müdafiə naziri vezifəsində çalışıb.

Xatırladaq ki, 2018-ci ildə Prezident İlham Əliyevin imzaladığı müvafiq sərəncama əsasən o, vəzifəsin-dən azad edilib.

Bu, ölkədə islahatlar dalğasının getdiyinin növbəti təzahürür. Görünür, bəzi məmurlar "ağillanmayanadək" analoji proseslər davam edəcək.

Məsələ barədə "Şərq"ə danişan millət vəkili, "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu da bu fikirdədir: "Vəzifə səlahiyyətindən sui-istifadə edən hər bir məmuru eyni aqibət gözləyir. Gec-tez hər biri töretdiyi əmələ görə cavab verməli olacaq. Azərbaycan tarixində artıq yeni inkişaf mərhəlesi başlayıb. Və bu mərhələdə bizim qarşımızda duran xeyli məsələlər var.

Ona görə məmurlar da öz işlərinə diqqətlə yanaşmalıdır. Əlbəttə, həyata keçirilən islahatlar davamlı prosesdir. Hansısa neqativ halların üzə çıxmaması üçün bu, çox vacibdir. Amma Prezidentin söylədiyi kimi, belə məsələlərdə ictimai rey də mühüm rol oynayır. Yeni baş verən özbaşınalıqlara ictimaiyyət də reaksiya verməlidir ki, daha keyfiyyətli və operativ nəticə olsun".

Kənan

Qarabağ Dirçəliş Fonduun İdarə Heyətinə sədr təyin edilib

Prezident İlham Əliyev R.T.Hacıyevin Qarabağ Dirçəliş Fonduun İdarə Heyətinin sədr təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb

Sərəncamla Rehman Tofiq oğlu Hacıyev Qarabağ Dirçəliş Fonduun İdarə Heyətinin sədr təyin edilir.

Türkiyə Azərbaycana 20 ədəd minatəmizləyən maşın göndərib

Türkiyə Azərbaycana 20 ədəd minatəmizləyən maşın göndərib.

Bu barədə Türkiyə Milli Müdafiə Nazirliyinin Twitter hesabında məlumat verilib.

"Nazirliyimizin tabeliyində olan ASFAT AŞ tərəfindən istehsal olunan 20 MEMATT (minatəmizləyən maşın) qardaş ölkə Azərbaycana ixrac edirik. İlk tədarük dəsti Kayseridən yola düşən Hava Quvvələrimizə məxsus təyyarə ilə Bakıya göndərilir", - deyə qeyd olunub.

Baş nazır müaviniinin Moskva görüşündən nə gözlənilir?

Elçin Alioğlu: "Sərhədlərin demarkasiya prosesi başa çatmadan kommunikasiyalar işə düşməyəcək"

Azərbaycan baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev, Ermənistan hökumət başçısının müavini Mqer Qriqoryan və Rusiya Nazirlər Kabinetinin sədrinin müavini Aleksey Overçuk fevral ayı ərzində görüşəcək. Bu barədə Ermənistan baş nazirinin müavini M.Qriqroyanın ofisindən məlumat verilib.

Baş nazirlərin müavinlərinin birinci görüşü yanvarın 30-da Moskvada keçirilib. Növbəti görüşdə də bəzi məsələlərin müzakirəsi planlaşdırılır.

Siyasi şərhçi Elçin Alioğlu "Şərq"ə açıqlamasında baş nazir müavinlərinin Moskva görüşünün çox önemli olduğunu bildirib: "Çünki bu görüşdə sadəcə regional strukturun dəyişməsi müzakire edilmər. Görüş Cənubi Qafqazın bütün subregional və iqtisadi kommunikasiyalar xəritəsinin dəyişməsinin ilkin mərhələsidir. Məhz bu baxımdan

toplantının ehemiyəti çox böyükdür. 18-19-cu əsrlerdə iqtisadiyyat siyaset idisə,indi siyasetin özü bir iqtisadiyyatdır. Ona görə də baş nazir müavinlərinin görüşünün əsas mözgi üçtərəfli bəyanatda qoyulub".

E.Alioğlu qeyd edib ki, görüş zamanı Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədinin demarkasiyası müzakirə predmeti ola bilər: "Qazaxın 7 kəndinin qaytarılması, daha doğrusu, işğal altında olan Azərbaycan ərazilərinin azad edilməsi avtomatik bir prosesdir. Əhalini de maraqlandıran suallardan biri budur. Sərhədlərin tam demarkasiyası olmadan regional kommunikasiya marşrutlarının və transkommunikasiya xətlərinin işə düşməsi qeyri-mümkündür. Heç bir ölkə səhəndə münaqişəli region olan bir dövlətlə milyardlara dollarlıq anlaşma im-

zalamaz. Azərbaycan istisnadır. Çünkü ölkəmiz ərazisinin 20 faizinin işğal altında olmasına rəğmen "Əsrin müqaviləsi"ni imzaladı. Bunun da səbəbi Azərbaycanın stabil dövlət olmasıdır. Ermənistan haqqında isə bunu demek olmaz, çünkü qeyri-stabil və parlament ölkəsidir. Bu baxımdan sərhədlərin demarkasiya prosesi başa çatmadan kommunikasiyalar işə düşməyəcək. Bu baxımdan böyük dövlətlər problemin qısa müddədə həllində maraqlıdır".

Yeganə Bayramova

Söyüş debatlarının simvolu ola bilməz

Elman Nəsirov:

"Bu gün üç minə yaxın şəhidə görə ürək ağrısı keçirən partiya sədri sabah deyir ki, hamımız gedib, ölkə"

və dərin islahatlar kursunun əsas tələblərindən biri də siyasi konfiqurasiyanın formalşemasıdır. Biz parlamentdəki mənzərəyə baxaraq bunu aydın görə bilərik. Belə ki, Milli Məclisde səkkiz müxalif partianın nümayəndəsi var. Aparılan araşdırmlar nəticəsində mövcud partiyalardan 21-nin legitim olmadığı müəyyənləşib. Məsələ ondan ibarətdir ki, bəzən eyni cinahdan olan iki partiya nümayəndəsi

ortaq məxrəcə gələ bilmirlər. Amma ikinci Qarabağ müharibəsi zamanı 51 siyasi partianın ümummülli maraqlardan çıxış etməsi tarixi nailiyətdir. Mən, demək olar, müxalifin bütün rəhbərləri ilə debatlarda iştirak etmişəm. Məqsəd baş verənləre konstruktiv mövqə sərgiləməkdir. Əlbəttə, inkişaf üçün tənqid lazımdır. Lakin tənqid məntiqli olmalı və alternativ çıxış yolu göstəriləlidir. Ağlılı təklif her zaman qəbul olunur. Müxalif bəzən baş verənləri ancaq qara görmək istəyir. Onlar üçün "palitradə" başqa rəng yoxdur. Məsələn, opponentlərimiz rus sülhmeramlılarını işgalçı adlandıırlar. Həmin siyasetçilərdən çıxış yolu soruşuram. Biri deyir ki, hamımız gedib ölkə. Digəri beynəlxalq teşkilatlar müraciəti təklif edir. Axi məntiqsizdir... Beynəlxalq teşkilatlar kömək edən olsalar indiyədək çoxdan edərdilər".

E.Nəsirov həmçinin sosial şəbəkələr-

dəki müəyyən qüvvələrin fəaliyyətinə də toxunub: "Prezident deyib ki, nəyi, nə zaman, necə etmək lazım olduğunu mən biliyəm. Dövlət başçısı bu fikrini əməli işlə, qazandığı tarixi qəlebə ilə təsdiqləyir. Dünya onu böyük lider, mahir diplomat kimi qəbul edir. Deməli, Prezidente inanmaq lazımdır. Bu qədər ciddi problemi həll etmək, digər çatışmazlıqların da aradan qaldırılacağına şübhə yeri qalmamalıdır. Müxalif nümayəndələrinin fikirleri arasında ziddiyət olur. Bu gün üç minə yaxın şəhidə görə ürək ağrısı keçirən partiya sədri sabah deyir ki, hamımız gedib, ölkə. Çox məntiqsizdir. Belə sitatlar ucuz populizmən başqa bir şey deyil. Sosial şəbəkələrde gecə-gündüz şər-böhtan yazarlar var. Belə, heç xanımları da onları kompüter arxasından qaldıra bilmir. Həmin adamlara demək isteyirəm ki, ağıllarını başlarına yığınlar. Çünkü Cinayet Məccləsənin 147-ci maddəsi böhtan, 148-ci maddəsi təhqirə bağlıdır. Bizim qazandığımız tarixi zəfərə kölgə salmaq lazım deyil".

Azərbaycan Demokrat Partiyasının sədri Sərdar Cəlaloğlu işə düşünür ki, kobud ifadələrdən uzaq durmaq üçün intellekt olmalıdır: "Siyasetin elmini, nəzəriyyəsini bilmək lazımdır. İnsanlar siyasi terminlərlə fikirlərini ifadə etməyi bacarmalıdır. Belə olsa, məsiş ritorikasına, o cümlədən söyüşə ehtiyac qalmaz. Mahatma Qandi deyirdi: "Söyüş və lənət bizi məqsədimizə çatmağa qoymur". Söyüşə üstünlük verenler anlamalıdır ki, onlar heç nəyə nail ola bilməzlər. Tənqidə dözmülükdən qarşılıqlı olmalıdır. Tənqid etmek problem deyil. Əsas məsələ odur ki, böhtana, yalana yol verilməsin, faktlar şıxırılmasın. İqtidár bezi məsələləri şıxırır. Bəzən işə müəyyən problemləri həll etməye hazır olmadıqlarına görə bizimlə razılaşmırlar".

Kənan Novruzov

Doğuş pulsuz olmalıdır

İcbari tibbi sığortanın birinci şərti ayrılan vəsaitə bağlıdır

Fevralın 4-da icbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin brifinqi keçirilib. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin Departament rehbəri Vüqar Qurbanov bildirib ki, icbari tibbi sığorta zərfine əhalinin daha çox ehtiyac duyduğu xəstəliklərin artırılması gözlənilir.

Onun sözlərinə görə, xidmet zəflərinə yeniləri əlavə ediləcək: "Xidmətlər zərfinə kardioloji və neyroloji xidmətlər əlavə edilib. Buna açıq və qapalı ürək əməliyyatları, invaziv radiologiya xidmətləri də daxildir. 2020-ci ildə icbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən 2500-ə yaxın tibbi xidmet təqdim edilib. Bu sayı 3 minə qədər artırılması nəzərdə tutulur".

Mövzu ilə bağlı "Şərq"ə danişan tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybulla bildirib ki, icbari Tibbi Sığortanın başlanmasıının birinci şərti ayrılan vəsaitə görə pulsuz təminatına nail ola bilərsə, bunu başlanğıc üçün böyük uğur hesab etmək olar.

Hələ ki bütün tədbirləri bir yerde toplamaq tezdir. Dünya da bu yoldan keçib. Biz Amerika keşf etmirik ki... Və yaxud xüsusi istedad tələb olunmur.

Qonşu Türkiyəyə nəzər salmaq, həmin qaydada addımlamaq lazımdır. Başqa təkliflər, hansısa reallığa əsaslanmayan və ya tibbi sığorta üçün ayrılan vəsait maaşlarından toplanacağı təqdirdə problem yaranıbilər. Ayağımızı yorğanımıza görə uzatma留意".

Aygün

Sülhün generalları

Onlar əmin-amanlıq yaratmağa həm də odun-alovun içindən gəlib

Məlum olduğu kimi Türkiyə-Rusiya Monitoring Mərkəzinin qərargahı paritet esasda qurulub və qurumda her tərəfdən bərabər sayda nümayəndə təmsil olunub. Mərkəzde Türkiye və Rusiyanın ümumilikdə 120 hərbçi xidmət aparacaq. Mərkəz atəşkəs rejimini riayət olunması və razılığın pozulması barədə məlumatları toplayaraq yoxlayacaq və ümumiyyətdən.

Bölgeye nəzarət isə pilot-suz uçuş aparatları və digər texniki vasitələrdən istifadə olunmaqla həyata keçiriləcək. Mərkəzin əvvəllər Gəncə və ya Bərdə şəhərlərində yerləşməsi variantları müzakirə olunsa da, Türkiye bu rayonların Rusiya sülhməramlılarının əməliyyat zonasından coğrafi əzaqlığı səbəbindən təklifə razılıq verməyib. Müzakirələr nəticəsində seçim Azərbaycanın Ağdam rayonunun Mərzili kəndinin üzərində dayanıb. Nəticədə yanvarın 30-da açılış mərasimi keçirilən Mərkəz fəaliyyətə başlayıb. Qərgah Xankəndidən düz xətt üzrə 30 kilometr, avtomobil yolu boyunca isə 41 km məsafədədir. Monitoring Mərkəzi ilə bağlı müzakire olunan məsələlərdən biri de qurumda xidmət göstəren türk və rus hərbçilərinə rəhbərlik edən şəxslərlə bağlıdır. Bilindiyi kimi Rusiya hərbçilərinə general-major Viktor Fedorenko, türklər isə general-major Abdullah Qatırçı komandanlığı edir. Artıq hər iki generalı bağlı müzakirələr və mülahizeler getməkdədir. General-major Viktor Fedorenko 2011-ci ilde polkovnik rütbəsi ilə Rusiya Silahlı Qüvvələrinin 4 hərbi dairəsindən biri olan Cənub Hərbi Dairesinin Radioelektron Mübarizə Xidmətinin rəisi təyin olunub. Eyni vaxtda Cənub Hərbi Dairesinin qərargah rəisinin müavini vəzifəsinə icra etməye başlayıb ve 10 il bu vəzifədə çalışıb. Rusiyalı general-major Suriya mühərribəsinin də iştirakçıdır.

Türk hərbçilərinin başınada dayanaq general-major Abdullah Katırçı isə 2020-ci ilin avqust ayının 23-də Yüksək Əsgəri Şuranın qərarı ilə general rütbəsi alıb. O, polkovnik rütbəsi ilə uzun müdafiədən sonra qurulmuş qurumda qura-

"Türkiyə hərbçilərinin yüksək peşəkarlığından heç kimin şübhəsi olmasın"

şunlarının İzmir və Menemende yerləşən 57-ci topçu alayının komandir müavini və komandiri vəzifəsini icra edib. Internet məkanında general Katırçı bərəsində geniş məlumat eks olunmayıb. Görünür, bu səbəbdən sosial şəbəkələrdə və saytlarda Rusyanın Monitoring Mərkəzine dəha peşəkar və hazırlıqlı kadr göndərdiyi iddia olunub.

İddialarla bağlı "Şərq"ə fikirlərini bölüşən ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaldanov deyib ki, Türkiyə-Rusiya Monitoring Mərkəzinin fəaliyyətə başlaması olduqca əhəmiyyətlidir. Hərbi ekspertin sözlərinə görə, Mərkəzdeki türk və rus generallarını bir-biri ilə müqayisə etmək düzgün deyil: "İlk növbədə nəzərə almaq lazımdır ki, generallar burası hərbi əməliyyatları yönəldirmək üçün gəlməyiblər. Onlardan yüksək hücum və müdafiə qabiliyyətini sərgiləmək tələb olunmur. Mərkəzin konkret missiyası, funksiyasının nədən ibarət olduğu belliidir və region dövlətləri arasında müzakirə olunub. Monitoring Mərkəzinin əsas vəzifəsi nəzarəti həyata keçirmək, vaxtında informasiya ötürməkdir. Belə şəraitdə türk və rus hərbçilərinə rəhbərlik edən generalların karyerası o qədər mühüm rol oynamır. Burada hərbi təcrübədən səhəbət getmir. Çünkü ortada konkret tapşırıqlar və fəaliyyət programı var. Hərbçilər nəyi, nece etməli olduğunu əvvəlcədən bilirlər. Əfsuslar olsun ki, Rusiya sülhməramlıları öz funksiyasını tam olaraq yerinə yetirmir. Bir müddət əvvəl

cixış edirlər".

Ş. Ramaldanov vurğulayıb ki, Türkiyənin təmsil olunduğu Monitoring Mərkəzi bu cür negativ hallarla bağlı dərhəl rəsmi Bakıya və digər hökumətlərə məlumat verəcək: "Mərkəz 4-5 gündür işə başlayıb, artıq inididən xəber yayılır ki, Qarabağda separatçılara məxsus silahlar bölgədə çıxarıllı. Türkiyə hərbçilərinin yüksək peşəkarlığından heç kimin şübhəsi olmasın. Qardaş ölkənin güclü orduyu ve kadrları NATO prinsipləri çərçivəsində formallaşdırı. Türkiyə əsgərləri, generalları dünyanın bir çox ölkəsində Suriya, İraq, Liviya və Əfqanistanda həm döyüş əməliyyatları icra ediblər, həm də sülhməramlı missiyani yerine yetiriblər. Əmin olun ki, general Abdullah Katırçı Azərbaycanın mövqeyini və məraqlarını bizim kimi qoruyacaq. Rus generalın yaşının çox olması, daha əvvəl general rütbəsi alması heç nəyi dəyişmiş. Ağıl yaşda yox, başdadır. Türkiyənin hərbçiləri ruslardan daha peşəkar və qətiyyətli oldularını Yaxın Şərqdə və bir çox qaynar nöqtələrdə dəfələrle isbat ediblər. Həm də bölgədə nəzarət ən müasir sistemlər, PUA-lar vasitəsi ilə aparılacaq. Türkiyə zabitlərinin bu işlərdə təcrübəsi hamiya məlumdur. Sözün qisası, iki generali "tərəziyi qoyub çəkənlərin" və rus zabitə artıq "xal" verənlərin hərbi sənədinən anlaysıları yoxdur".

İsmayıllı Qocayev

Ermənistən Xarici İşlər naziri Ara Ayvazyanın qanunsuz olaraq Qarabağ'a gəldi, görüşlər keçirdi və getdi. Halbuki, sülhməramlılar Ayvazyanın Xankəndinə gelişilər ilə bağlı on azımdan məlumat verməlidir. Digər tərəfdən Xocavənddə faşist Njdəye heykəl qoyulmasının qarşısı alınmalıdır. Həmçinin, Laçın dəhlizinə nəzarət edilməlidir. Kəlbəcərə gedən yüksək maşınlarımıza qarşı kəsilməməlidir. Bunlar göstərir ki, Rusiya sülhməramlıları obyektiv fəaliyyət göstərmir və ermənipərəst mövqedən

ABŞ Türkiyəni uzaqda saxlamaz

Bayden Ərdoğan görüşündə gələcək əməkdaşlığın bünövrəsi qoyulacaq

Yaxın günlərdə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ABŞ-in yeni Prezidenti Cozef Baydenlə görüşəcək. Bununla bağlı Türkiyə prezidentinin mətbuat katibi İbrahim Kalın və ABŞ milli təhlükəsizlik müşaviri Cek Sullivan arasında telefon danışıqlığı olub.

Baydenin indiyə kimi dörd dəfə Türkiyədə olduğunu, Prezident Ərdoğanı şəxşən tanıdığını bildirən Sullivan ABŞ prezidentinin Türkiyə lideri ilə yaxından əməkdaşlıq etmək istədiyini qeyd edib. O, həmçinin, Türkiyənin nə qədər mühüm bir ölkə olduğunu vurğulayıb.

Sabiq dövlət müşaviri, politoloq Qabil Hüseynli yaxın zamanda baş tutacaq görüş haqqında fikirlərini "Şərq"la bələşib: "Ösəlində Cozef Bayden seki öncəsi Ərdoğana qarşı xoş olmayan fikirlər səsləndirmişdi. O bildirmişdi ki, müxalif qüvvələrə yardım etməklə Ərdoğanı hakimiyətdən devirmək niyyətindədir. Bu zaman Bayden öz təəssüratlarına əsaslanaraq çıxış edirdi. Lakin dövləti idarə etmek üçün tamam başqa situasiyada olmaq lazımdır. Buna görə də seçkiqabağı söylənilən fikirlərin əksəriyyəti unudulur və günün tələblərinə uyğun olaraq hərəkət etmək lazımlı olur".

Politoloq gözənlənilən görüşün hər iki ölkə üçün uğurlu olacağını qeyd edib: "Türkiyə NATO-ya daxil olan əhəmiyyətli dövlətlərdən biridir. Ərdoğanın hakimiyətdə olduğu dövrde bu ölkə çox inkişaf etmişdir. Türkiyənin coğrafi mövqeyi NATO, xüsusilə ABŞ üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Fikrimcə, Ərdoğan və Baydenin görüşü zamanı gələcəkdəki əməkdaşlığın bünövrəsi qoyulacaq. Buna görə də iki ölkə arasında hər hansı bir problem və ya ziddiyət yaşanmayacaq. Əksinə, Amerika çalışacaq ki, Türkiyə ilə daha yaxın və məhriman müttəfiq olsun".

Aytac Ali

II Fəxri Xiyaban, yoxsa III Şəhidlər Xiyabani?

Cavid İsmayılov: "Dövlətin rəsmi qurumları bu məsələyə aydınlıq gətirməlidir"

anlayışlarına konkretlik getirsə, yaxşı olar. II Fəxri Xiyaban və II Şəhidlər Xiyabani bir yerde yerləşir, giriş qapısı da eynidir. Mübarizə İbrahimov və aprel şəhidləri II Şəhidlər Xiyabanında torpağa təpşirilib. General Polad Həşimov və Vətən Müharibəsi şəhidləri isə faktiki olaraq yeni Şəhidlər Xiyabanda dəfn olunسا da, oranı da II Fəxri Xiyaban və III Şəhidlər Xiyabani

yaban adlandırlırlar rəsmən. Halbuki, II Şəhidlər Xiyabani ilə burası arasında en azı 1 km məsafə var. Təbii olaraq giriş qapıları da ayrıdır. Bu səbəbdən "III Şəhidlər Xiyabani" ifadəsinin rəsmiyyətdir. Həm də təkliflər var. Məsələn,

"III Şəhidlər Xiyabani" ifadəsi evzini, yerləşmə məkanına uyğun "Yasamal şəhidliyi" ifadəsi də təklif edilir. Düşünürəm ki, həm Qarabağ müharibəsinin, həm də bu savaşda verdiyimiz qurbanların miqyasını nəzəre çatdırımaq, eyni zamanda şəhidlərimiz arasındakı mənəvi və tarixi-xronoloji bağları qoparmamaq məqsədilə "III Şəhidlər Xiyabani" ifadəsi daha doğrudur".

"Həmin Şəhidlər Xiyabanına cənab generalın adı verilə bilərmi" sualını C.İsmayılov belə cavablandırıb: "Xalq arasında "Polad Həşimov dəfn olunan Şəhidlər Xiyabani" kimi tanınsa da, yenə də fikrimdə qalıram".

Samirə Ərəbova

Bəzi deputatlar saxta yollarla özlərinə "yardım" düzəldirlər

"Sistemdə fundamental araşdırmaclar aparılmalı, saxtakarlıqlar ifşa olunmalıdır"

Dövlət Sosial Müdafiə Fondundakı qanunsuzluqlar çərçivəsində aparılan istintaqla bağlı bəzi məqamlar üzə çıxıb. Saytlarda və sosial şəbəkələrdə yayılan məlumatlarda DSMF-nin yaşı çatmamasına və sehhətində heç bir problem olmamasına baxmayaraq, bir səra deputatları saxta yollarla pensiya çıxardığı bəlli olub.

Vurğulanıb ki, adı hallandırılan şəxslər arasında sabiq parlamentarilərlə yanaşı, hazırda deputat fəaliyyətini davam etdirənlər də var. Qeyd edilib ki, bu sənədlərin hazırlanmasında iştirak edən DSMF-nin sabiq vəzifəli şəxsi arṭiq saxlanılıb. Onunla bərabər daha bir neçə nəferin də həbs olunacağı istisna edilmir.

"Altay" Sosial-iqtisadi Araşdırmaclar Mərkəzinin rəhbəri Elçin Bayramlı "Şərq"ə açıqlamasında bəyan edib

ki, sosial müdafiə sistemində bu cür neqativ halların sayı-hesabı yoxdur. Ekspertin sözlerine görə, həm ünvanlı sosial yardım, həm digər sosial müaviniyyətlərin, pensiyaların verilməsində xeyli sayda saxtakarlıq faktları aşkarlanıb ve metbuatda işqalandırılıb. Lakin problemlər hələ də hellini tapmir:

"Haqqı çatan, ehtiyacı olan qalır kənarada, haqqı olmayanlar dövlətdən yardım alır. Deputatlar isə insanların sosial müaviniyyətini həll etmək əvəzinə mütemədi öz maaşlarının artırılması təklif edir, bəziləri isə saxta yollarla özlərinə "yardım" düzəldirlər. Əlbəttə, bu halda cəmiyyətdə sosial narazılıq, xüsusən deputatlara qıçq anlaşıilandır. Halbuki, dövlət əhalinin sosial müdafiəsinə çox böyük vəsaitlər ayırır. Büdcənin üçdə biri sosial məqsədlərə sərf olunur. Ancaq yerlərdə müaviniyyət və pensiyanın verilməsi prosesi şəffaf aparılmır, qanunsuzluqlara

yol verilir. Nəticədə həm insanlarda narazılıq artır, həm də külli miqdarda vəsait mənimsənilir".

İqtisadçı hesab edir ki, sistemdə fundamental araşdırmaclar aparılmalı, saxtakarlıqlar ifşa olunmalıdır:

"Təkcə keçmiş vəzifəli şəxsi həbs etməklə iş bitmir. Yüzlərlə vəzifəli şəxs bu maxinasiyalarda iştirak edib, milyardlarla pul mənimsənilib. O pullar dövlətə qaytarılmalı, sosial yardımçılar qanuna və ədalətə uyğun olaraq təyin olunmalıdır. Korrupsiyaya bulaşmış şəxslər həbs edilməli, onların bütün əmlakı müsadirə edilməlidir. Əhalinin sosial qayğıya ehtiyacı olan hissəsi

İki oğlunun itkin düşdürüünü deyən qadının övladı olmayıb

Qardaşının dediyinə görə, bacısının psixoloji problemləri var

Bir səra sosial şəbəkələrdə və mediada Vətən mühəribəsində iki oğlu itkin düşən ana ilə bağlı reportaj yayımlayıb. Reportajda

Rəna Kazimova adlı qadın oğlanları Valid və Azər Kazimovun mühəribədə itkin düşdürüünü və bu günə kimi onlardan xəbər ala bilmədiyini vurğulayıb. Maraqlı budur ki, Müdafiə Nazırlığının açıqladığı itkin siyahısında Valid və Azər Kazimov qardaşlarının adı yoxdur.

Bu səbəbdən de "Qafqazinfo" məsələni araşdırıb. Məlum olub ki, R. Kazimovanın ümumiyyətlə övladı yoxdur. O, əslən Lənkəranın Osaküçə kəndindəndir. 1 il yarımındır ki, Suraxanı rayonu Hövən qəsəbəsində kirayədə yaşayır. Suraxanı Rayon Səfərərlik Xidməti də sözügedən adda olan şəxsləri xidmətə çağırmayıb.

Lənkəran rayonu Osaküçə kəndinin bələdiyyə sədri Həkət Cavadova da bildirib ki, Rəna Kazimovanın ruhi problemləri var. Onun herbi xidmətə gedəcək yaşda övladı yoxdur:

"Mən elə indi onun qardaşı ilə danışdım. Məlum oldu ki, həmin qadının dediyi Valid onun özünün yox, qardaşının oğludur. Özü də illər əvvəl Rusiyaya gedib və orada yaşayır. Onun ümumiyyətlə, övladının olması ilə bağlı məlumat yoxdur".

H. Cavadova bildirib ki, qardaşının dediyinə görə, bir neçə il əvvəl doğulduğu kəndə gelib və yanında Azər adında azyaşlı oğlan olub. Lakin bu uşağın onun özünün oğlu olub-olmadığı da bilinmir:

"Qardaşının dediyinə görə, bacısının psixoloji problemləri var. Bir dəfə 2015-ci ilde kəndə gelib və yanında 7-ci sınıfda oxuyan Azər adında uşaq olub. Onun sənədlərini hazırlayıblar və müalicə etdiriblər. Lakin uşağın onun oğlu olub-olmadığı, hazırda səhəbətin həmin Azərdən getdiyi de bilinmir. Amma o dəqiqdir ki, onun Valid adında oğlu yoxdur".

Parlementin inдики тərkibi müharibə günlərində heç nəyə yaramadı

"Elə deputat var ki, indiyə kimi bir şəhid ailəsinin qapısını açmayıb, hansısa qazinin evini ziyarət etməyib. Uzaqdan zəng belə etməyiylər"

Qanunverici orqanda oturanların eksəriyyəti Azərbaycanın ictimai-siyasi rəyinə dəxli olmayan təsadüfi adamlardır, ona görə cəmiyyətdən narazılıq var

A.Həsərin qənaətince, ümumiyyətlə, Azərbaycan cəmiyyətinin Milli Məclisin tərkibinə çox ciddi reaksiyası və narazılıq var: "İnsanlar parlamentin mövcud tərkibini həzm edə bilmir. Qanunverici orqanda oturanların

xarici ölkənin parlamentinə, beynəlxalq təşkilatlara məktub yazdıqlarını görmədi. Belə adamların cəmiyyəti qıcıqlandırması normaldır. Deputatların sosial media hesablarına, feysbuk profillərinə nəzər yetirsek, görərik ki, dörd-beş parlament üzvünü çıxmışla yerdə qalanlar görünür. Deputat olduqları hiss olunmur".

Jurnalist vurğulayıb ki, əksər parlamentarının "fealiyyəti" Vətən mühəribəsində özünü daha aydın bürüzə verdi: "Mühəribə dövründə və sonrakı dönmədə ölkəmizin müxtəlif bölgələrinə, şəhər və kəndlərimizə şəhidlərimiz getirildi: "Elə deputat var ki, indiyə kimi bir şəhid ailəsinin qapısını açmayıb, hansısa qazinin evini ziyarət etməyib. Uzaqdan zəng belə etməyiylər. Bu cür deputatlar xalq arasında rəğbet və saygı ola bilmez. Ona görə de parlament üzvləri ilə bağlı kiçik məsələ cəmiyyətdə neqativ tərəfdən yozulur və günlərle müzakirə olunur. Düşünürəm ki, cənab Prezidentin icra strukturlarında həyata keçiridiyi sürətli islahatlar parlamente de sirayət etməlidir. Çünkü indiki tərkibin böyük hissəsi mühəribə günlərində heç nəyə yaramadıqlarını aydın göstərdilər".

İsmayıll Qocayev

Narazılığın artmasından sonra Milli Məclisin mətbuat xidməti yayılan söz-söhbətə aydınlıq gətirib. Parlamentdən vurğulanıb ki, bir səra deputatlar saxta yollarla "yardım" düzəldirlər. Aylıq maaş alır. Bundan başqa sədr və deputatlar əlavə xərclər üçün vəzifə maaşlarının 50 faizi məbleğində vergilərdən azad olunan aylıq pul təminatı alırlar.

Siyasi şərhçi, tanınmış jurnalist Azər Həsər "Şərq"ə bildirib ki, cəmiyyət şəffaflıq istəyir və tələb edir ki, hər kəs layiq olduğunu qiyməti almmalıdır. Media nümayəndəsinin sözlerinə görə, Milli

Müharibələrdə güclü tərəfin qalib gəldiyi artıq faktdır. Biz bunu tarixin ən müxtəlif dövrlərində görmüşük. Ancaq çox zaman bir məsələ - "altıncı iri dövlət" in, yəni medianın rolunu unudulur. Proseslərin inkişaf etməsində ictimai rəyin yaradılması mühüm məqamdır. İctimai rəyi yaradanlar isə məhz jurnalıtlardır.

Deməli, biz həm də fədakar KİV işçilərimizin sayesində bu qələbəni qazandıq. İnformasiya savaşında da qardaş Türkiye ilə birgə mübarizə aparmağımız xüsusilə sevindirici haldirdi. Onlar bizi bu istiqamətdə də tək qymadılar. Bir də baxdıq ki, Türk-yənin ayrı-ayrı müxbirləri Gəncədə, Tərtərdədirler.

Artıq müharibə bitib. Qazandığımız qələbədə jurnalıtların, inforrnasiya savaşının rolunu qiyamətləndirmək üçün türk-yəni jurnalıst və siyasi analitik Melik Yiğitel.

Azerbaycan Respublikasının işgaldən azad edilmiş ərazilərdə sosial-iqtisadi, humanitar, təşkilatlı və digər təxirəsalınmaz məsələlərin həlli, eləcə də bu sahədə ictimaiyyətin əlaqələndirilməsi məqsədilə Azerbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 24 noyabr tarixli Sərəncamı ilə yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahının növbəti iclası keçirilib.

Iclas Qərargahın və Prezident Administrasiyasının rəhbəri Samir Nuriyev rəhbərlik edib. S.Nuriyev ölkə başçısının verdiyi tapşırıqlar və müəyyənləşdirdiyi strateji istiqamətlərə uyğun həyata keçirilən işlər haqqında iclas iştirakçılarına məlumat verib. O qeyd edib ki, milli əhəmiyyət kəsb edən bərpa və yenidənqurma işlərinin dinamik və keyfiyyətli icra edilmesi, habelə bu proseslərdə ən qabaqcıl standart və texnologiyaların səmərəli tətbiqi ölkəmizin qarşısında duran əsas vəzifelərdən biridir.

S.Nuriyev cənab prezidentin tapşırıqları əsasında müvafiq qurumlar tərəfindən həyata keçirilən işlərin əlaqələndirilmiş və ardıcılığa uyğun olaraq mərhələ-

Qarabağ savaşında düşmənin saxta xəbərləri puç oldu

**Melik Yiğitel: "Kremlin fəaliyyətini tarazlaşdıracaq tərəf
Türkiyədir. Ankara tarazlığı qorumağa çalışır və qoruyacaq da"**

Yiğitelə söhbətləşdik. O, "Şərq" in suallarını etrafı cavablandırırdı.

- Azərbaycanın tarixi zəfəri ni necə qiymətləndirirsiniz?

- Azərbaycanın qələbəsinin mahiyyəti təkcə işğal altındaki torpaqların azad edilməsi ilə məhdudlaşdırır. Bu zəfərin təməlində Azərbaycanın iqtisadi və hərbi gücü ilə birlikdə, həm də Türkiye ilə davam etdiridi "Bir millet, iki dövlət" prinsipi dayanır. Söyügedən uğur Azərbaycan silahlı qüvvələrinin zamanın tələbinə uyğun, hətta texnoloji cəhətdən dünya ölkələri ilə rəqabət gire biləcək səviyyədə inkişafının təzahüründür. Azərbaycan təkcə Ermenistani deyil, eləcə də, hər fərsətdə onu dəstəkleyen Fransanı, Rusyanı, ABŞ-ı möglüb etdi. Azərbaycanın qələbəsindən dərhal sonra Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin cənab İlham Əliyevə zəngi və sülhə vasitəciliyi qələbənizi qəbul etməsinin göstəricisidir. Azərbaycan Ermenistana yaxşı bir dərə keçdi. Eyni zamanda düşmənə qorxu, dostlara güvən verildi və rəsmi Bakının gücü bütün dünyaya nümayiş edildi.

- Bu qələbədə jurnalıtların rolü nədən ibarət idi?

- Media işçilərinin vəzifəsi prosesləri olduğu kimi xalqa çatdırmaqdır. Azərbaycan və Türk-yəndəki jurnalıtlar vəzifələrinin öhdəsindən layiqincə geldilər. Beləliklə, Ermənistandan qara

piarı iflasa uğradı. İkinci bir tərəfdən isə beynəlxalq ictimaiyyətin düzgün bilgiler almasını bacardıq. Xüsusilə azərbaycanlı jurnalıtların hadisə yerlərində verdikləri informasiyalar bu istiqamətdə müstəsna əhəmiyyətli idi.

- Bilidiyiniz kimi, həmin müddətdə türk jurnalıtlar də Azərbaycanda oldular. Bunun əhəmiyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

- Azərbaycanın işğal altındaki torpaqlarını azad etmək məqsədile başlatdığı eks-hükum Türk-yədə də həyəcan yaratdı. Əlbəttə, jurnalıtlarımız də məsələyə laqeyd yanaşmadılar. Onlar türk ictimaiyyətini proseslərdən anbaan xəbərdar etməye çalışırdılar. Türk jurnalıtların Azərbaycandan verdiyi məlumatlar, hazırladıqları reportajlar dəqiqəbədəqiqə izlənilirdi. İctimaiyyət həmin xəbərləri maraqla, səbərsizliklə gözləyirdi. Azərbaycana dair xəbərlər ən çox oxunan, baxılan materiallar iddi. Türk jurnalıtlar də dəqiq və qərəzsiz məlumat verməkdən ötrü əllərindən gələnlə etdilər. Beləliklə, bir çoxlarında Ermənistana bağlı yaranmış və ya yaradılmış müsbət təsəvvür dəyişildi.

- Artıq iki ölkənin ortaq media platformasının yaradılması müzakirə edilir. Belə bir layihə bize nə vəd edir?

- Əlbəttə, bu çox vacibdir.

Hər şeydən əvvəl alınan informasiyalar bölüşüləcək. Ve ictimaiyyət xarici təsirlərdən, dezinformasiyalardan uzaq bir formada, daha uğurlu xəbərlə təmin ediləcək. Eyni zamanda ABŞ və Rusiya başda olmaqla bütün dünyaya qarşı növbəti qardaşlıq nümunəsi ortaya qoyulacaq. Bu ortaqlıq dünya ictimaiyyətini bilgiləndirmə, düzgün istiqamətləndirmə və lobbiçilik baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir.

- Dediyiniz kimi, müharibə dövründə Ermənistən arda dezinformasiyalar yayır. Belə informasiya təxribatlarının qarşısı necə alınmalıdır?

- Azərbaycan və Türkiyənin bunu necə etmək lazımlı olduğunu Qarabağ müharibəsi zamanı göstərdi. İki ölkə rəsmiləri və KİV-i dezinformasiyalara qarşı dərhal reaksiya göstərərək doğru xəbəri doğru zamanda auditoriyaya çatdırmağı bacardı. Ancaq türk yox, bütün dillərdə həyata keçirilən yayımlarla düşmənin saxta xəbərləri puç oldu. Yenə rastlaşa biləcəyimiz inforrnasiya təxribatları ilə mübarizə üçün cəld və koordinasiyalı davranışmaq lazımdır.

- Sizcə, yeni müharibə başlaya bilər?

- Ermənistən buna cəsarət edəcəyini düşünürəm. Çünkü ağır meglubiyyətə uğradı. İkinci bir tərəfdən, sabitliyin qorunma-

sında Türkiye və Rusiya cavabdehlik daşıyır. Ermənistən bunu gözardı eləməz. Əger edərsə, on illər boyu özünü gələ bilməyəcək faciəyə məruz qalar. Və "beli bir daha dikilməmək şərti ilə əyilər".

- Qarabağdakı rus sülhməramıllarının fəaliyyəti hamımaza məlumdur. Beş il belə davam edəcək?

- Bu məsələdə də Türkiye və Azərbaycanın iş birliyi çox vacibdir. Amma region ölkələrinin sülhə dəstək vermələri də şərtlərdir. Rusyanın sabitliy qorumaq istiqamətindəki qətiyyəti, o cümlədən Ermenistana təzyiqi mühüm faktdır. Şübhəsiz ki, Kremlin fəaliyyətini tarazlaşdıracaq tərəf Türkiyədir. Ankara tarazlığı qorumağa çalışır və qoruyacaq da. Rəsmi Moskva Azərbaycana laqeyd yanaşa bilməyəcəyini anladı. Həmçinin Rusiya xüsusilə regional sabitliyi qorumaq naminə münasibələrin həyatı əhəmiyyət daşıdığını fərqləndirir.

- Proseslərin bundan sonrakı inkişafını necə görürsünüz?

- Ermənistən zaman-zaman atəşkəsi pozmağa cəhd edə bilər. Lakin Türkiye və Rusyanın sülhü qorumaq üçün atlığı addımlar, habelə birgə Monitoring Mərkəzinin fəaliyyəti bunun qarşısını alacaq. Gələcək aylarda Ermənistən müharibənin onu düber etdiyi siyasi və iqtisadi böhranın fərqində olaraq daha ağıllı addımlar atacaq. Daha doğrusu, buna məcbur qalacaq. Azərbaycanla savaşın, ya da pis münasibələrin Ermənistən üçün faciə olduğu aydın görünür. Mənəcə, bunu təkcə Ermənistən hərbi-siyasi hakimiyyəti deyil, həm də onu "cəsarətləndirənlər" anladılar.

Kənan Novruzov

"Bir qrup separatçı, "5-ci kalon" prosesləri tormozlamağa çalışır"

Rauf Zeyni: "İslahatçılar dəstəsilə sabotajçılar arasında neçə ildir ki, böyük mübarizə gedir"

Li şəkilde həyata keçirilməsinin vacibliyini vurğulayıb. İclasda Qərargah tərəfində hazırlanmış Strateji Fealiyyət Planı və Tədbirlər Planı əsasında nazirlik və dövlət təşkilatları tərəfindən vaxt qrafikinə uyğun olaraq görülməli işlər nəzərdən keçirilib.

Toprantının əhəmiyyətinə dair fikirlərini "Şərq"le bölüşən Azərbaycan Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumunun (MQF) prezidenti Rauf Zeyni cənab Prezidentin ölkəmizdə islahatların ciddi səviyyədə aparılmasına maraqlı olduğunu söyleyib: "Dövlət başçısı bununla əlaqədar olaraq kəskin təqnidlərini de bildirib. Prezidentimiz qeyd edib ki, Azərbaycan dan idarəetmənin

müasirləşdirilməsi, köhnə üsullardan imtina edilməsi istiqamətində istənilən addımlar atılacaq. Buna görə də islahatçılar dəstəsilə sabotajçılar arasında neçə ildir ki, böyük mübarizə gedir. Biz də MQF, həmçinin vətəndaş cəmiyyəti olaraq Prezidentin islahatlarını dəstəkləyir və bu islahatlarda maraqlılığımız. Çünkü ölkəmizin gələcəyi məhz həmin islahatlardan asılıdır. Lakin bir qrup separatçılar, "5-ci kalon" bu prosesləri tormozlamağa çalışır. Ona görə də Samir müəllimin rəhbərliyi ilə keçirilən iclas çox vacib və əhəmiyyətlidir".

R.Zeyni belə iclasların tez-tez keçirilməsini təklif edib: "Çünki cənab Prezidentin tap-

şırıqlarına əsasən görüləcək işlər çoxdur. Məsələn, vətəndaş cəmiyyəti olaraq Prezidentin ictimai nəzarətin gücləndirilməsi ilə bağlı çağırışlarında son dərəcə maraqlılığımız. Ona görə də gözəyi rəhbərlik ki, Prezident Administrasiyanın rəhbərliyi və Prezidentin

köməkçisi Hikmət Hacıyevlə görüşək. İmkan olarsa gələcəkdə ölkə başçısı ilə də görüşək və vətəndaşları maraqlandıran, cəmiyyəti narahat edən məsələlərlə bağlı vəziyyətin yaxşılaşdırılması üçün hər kəs üzərinə düşən vəzifələri ləyaqətlə yerinə yetirsin.

İllərdik ki, bu sahədə töhfərimizi veririk və hər zaman ölkə başçısı vətəndaş cəmiyyətini ictimai nəzaretin gücləndirilməsinə çağıranda böyük bir məsuliyyət hiss edir, həmçinin çıxış yolları axtarırıq. Cənab Prezidente təkliflərimizi də gəndərməsik və xahiş etmişik ki, vətəndaş cəmiyyətinin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı işlər görülsün".

MQF Prezidentin ölkəmizdə məmər özbaşınlığına son qoyulması üçün PA-nın rəhbərliyi ilə keçirilən iclasın böyük əhəmiyyəti olduğunu düşünür:

"Cənab Prezidentin tapşırıqları vaxtında, operativ və keyfiyyəlli şəkildə gerçəkləşməlidir. Bu baxımdan belə iclasların keçirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir ki, hər kəs üzərinə düşəni yerinə yetirsin".

Yegane Bayramova

Hərbi doktrinani dəyişdirmək erkəndir

"Müharibə bitib və biz Ermənistanla dövlət sərhədlərimizin formalaşmasının aktiv fazasındayıq. Öncə bu proseslər başa çatmalıdır"

Azərbaycanın Hərbi Doktrinasının dəyişdirilməsi məsəlesi yenidən gündəmə gelib. Parlamentin ötən iclasında çıxış edən millət vəkilli, Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin sədri Zahid Oruc hərbi doktrinanın 11 il əvvəl Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işgal faktı üzərində tərtib olunduğunu deyib.

Parlementari vurğulayıb ki, 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra dövlətimizin daxildə, regionda və dünyada yeni güc amilinə çevrildiyi bir dövrde hərbi doktrinanın yenidən hazırlanmasına ehtiyac yaranıb: "İşgaldən azad olunan ərazilərimiz ölkəmizin istər sərhəd, istərsə də müdafiə qabiliyyətini artırıb, geosiyasi çekisini və mövqelərini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirib. Təkcə o faktı nəzərə alaq ki, Kəlbəcərdən Zəngilana qədər olan sərhəd xətti 600 km-dən artıqdır və hərbi birləşmələrimizin tam nəzarəti altında olması yeni

coğrafi-hərbi yüksəkliklərin, fərqli geosiyasi üstünlüklerin qazanılması deməkdir. İndi "hərbi doktrina" mızda yeni hərbi hədəflər və mənafelər, strateji planlar, qazandığımız yeni müttəfiqlər fonunda hərbi əməkdaşlıq siyasetinə yenidən baxış tələb olunur. Biz Vətən müharibəsinin gedişində ölkəmizə açıq dəstək vərən dövlətləri deyib, "ikinci cəbhə" açmaq üçün gözləmə rejimində olanları da". Z.Oruc yeni doktrina çərçivəsində Azərbaycanda hərbi bazaların yerləşdirilməsinin mümkünülünü də deyib. Qeyd edək ki, Azərbaycanın Herbi Doktrinası 2010-cu ilin 8 iyununda qəbul edilib. Məsələ ondadır ki, çox zaman siyasetçilərimiz hərbi baza mövzusundan danışarkən bunun mümkünsüzlüyünü Qoşulmama Hərəkatına üzvlükle əlaqələndirirlər. Halbu-

"Proseslərin sonunu gözləmək və real nəticələr əldə olunduqdan sonra hərbi sənədə baxmaq daha məqsədə uyğunudur"

ki, 2010-cu ildə təsdiqlənən doktrinaya görə, hərbi-siyasi şəraitdə əsaslı dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə, Azərbaycan öz ərazisində xarici hərbi bazaların yerləşdirilməsinə müvəqqəti icazə vermək hüququnu özündə saxlayır. Hesab edilir ki, postmühəribə dövründə de Azərbaycan üçün risklər qalmaqdadır. Ona görə hərbi doktrinaya bir sıra dəyişikliklər edilməsi mümkündür.

Hərbi ekspert, ehtiyatda olan zabit Ədalət Verdiyev "Şərq"ə açıqlamasında vurğulayıb ki, hərbi doktrina ölkənin hərbi sahədə fəaliyyətini tənzimləyən əsas sənədlərdən biridir. Ekspert regionda hərbi-siyasi vəziyyətin dəyişməsi ilə bağlı doktrinaya yenidən göz gəzdirile bilməyini istisna etməyib. Lakin vurğulayıb ki, belə mühüm sənədləri üç-bes gün içində dəyişdirmək olmaz: "Vətən müharibəsində qələbəmizdən sonra regionda yeni vəziyyət formalaşır. Bu da müdafiə və hücum sahəsində gələcək planlarımıza yenidən baxılmasını zəruri edir. Lakin hərbi doktrinani tez-tez redaktə edilə biləcək sənəd deyil. Proseslərin sonunu gözləmək və real nəticələr əldə olunduqdan sonra hərbi sənədə baxmaq daha məqsədə uyğunudur".

İsmayıllı Qocayev

65 yaşdan yuxarı müəllimlər əyani dəslərə cəlb edilməyəcək

Azyşalı uşağı olan gənc müəllimlər şikayət edirlər ki, əgər bağçalar bağlırlarsa, biz əyani dəslərdə necə iştirak edək. Lakin bu, təhsil sisteminin problemi deyil, ailədaxili problemdir. Bunun həll yolları da ailə daxilində tapılmalıdır.

Trend-in məlumatına görə, bunu Tehsil Nazirliyinin Ümumi təhsildə məzmun, tədris və qiyamətləndirmə şöbəsinin müdürü Vəfa Yaqublu deyib.

Onun sözlərinə görə, hazırkı epidemioloji qaydalara əsasən, yalnız 65 yaşdan yuxarı olan müəllimlərin əyani dəslərə cəlb edilməməsi nəzərdə tutulub.

"Hazırda epidemioloji vəziyyəti nəzərə almaqla, əyani dəslərə tezliklə qayıtmayılıq. Çünkü bu çoxluğun tələbidir. Burada təhsilverənlərin mənafeyi əsas götürülür".

Ağdamda partlayış baş verib

1 hərbçimiz həlak olub, 2 nəfər yaralanıb

Dünən günorta saatlarında Ağdam rayonu ərazisində partlayış baş verib. Hadisə nəticəsində əsgər Zeynalov Qubad İslam oğlu həlak olub.

Bu barədə məlumatı Müdafiə Nazirliyi yayıb.

"Digər iki hərbi qulluqçumuz Babayev Nemət Novruz oğlu və Məlikməmmədov Balaqardaş Mübariz oğlumüxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıblar. Hazırda yaralılar hekim nəzarətindədir, həyatları üçün təhlükə yoxdur. Hadisə ilə bağlı cinayət işi açılıb, araşdırma aparılır. Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi həlak olan hərbi qulluqçunun yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir!" - məlumatda belə deyilir.

Gələcək nəsil qrip viruslarından əziyyət çəkməyəcək

Rusiyalı virusoloqların təxminləri doğrudur

Hər zərərdə bir xeyir var, deyimi, koronavirusda da keçərlər oldu. Mütəxəssislər hesab edir ki, koronavirus qrip virusunu aradan çıxaraçaq.

Rusiyalı virusoloq Vladislav Jemçugov bildirib ki, koronavirus pandemiyası səbəbiylə tətbiq edilən karantin qaydaları - maska taxmaq, mesafe saxlamaq, təmizliyə riayet etmək və sair karantin tədbirləri sağlamlığa heç bir şekilde zərər verməyəcək, eksine, qripə qarşı kollektiv immunitətin yaranmasına kömək edəcək.

Virusoloqun sözlərinə görə, pandemiya dövründə tətbiq edilən məhdudlaşdırıcı tədbirlər hə

il payız və qış aylarında artımı müşahidə edilən kəskin respirator xəstəliklərə yoxlama sayını demək olar ki, sıfır endirib:

"Mövcud məhdudlaşdırıcı tədbirlər ona gətirdi ki, hazırda soyuqdəymə və kəskin respirator xəstəliklərdən əziyyət çəkənlər demək olar ki, yox dərəcəindədir".

Bundan əvvəlsə bir sıra alımlar qış aylarında ciddi qrip xəstəliklərinin baş verməsi barədə məlumat vermişdilər. Onların fikrincə, koronavirüsə mübarizədə məhdudlaşdırıcı tədbirlərə görə digər tənəffüs xəstəliklərinə, xüsusən de qripə qarşı cəmiyyətin immunitəti zəifləyib.

Lakin Jemçugovun sözlərinə görə, gələn il bu xəstəliyin epidemiyası üçün heç bir təhlükə yoxdur. O, mütəxəssislərin vəziyyəti nəzarətdə saxlaşdırılalarını və ştamlar olarsa, növbəti qış peyvəndlərinin uyğun olub-olmaması barədə mütləq məlumat veriləcəyi vurğulayıb.

Təcili Tibbi Yardım Stansiyasının həkimi, terapevt Şahvələd Məmmədov "Şərq"ə açıqlamasında rusiyalı virusoloqun təxmininin düzgün olduğunu dedi:

- Tibdə "populyasiya immuniteti" anlayışı var. Yəni kütləvi immunitətin yaranması. Kütləvi

immunitet yaranırsa, heç bir virus artıq qorxulu deyil. Koronavirusa qarşı görülən tədbirlər qrip və paraqrip kimi tanıdığımız viruslara qarşı da effektlidir və immunitet yaranmasına kömək edir. Sentyabr-oktyabr aylarında Azərbaycanda qrip əleyhinə vaksinasiya aparıldı. Həkimlər, müəllimlər arasında. Bu vaksinasiyanın, eləcə onunla yanaşı görünlən tədbirlərin koronavirus infeksiyası ilə mübarizədə böyük rolü oldu. İnfeksiyanın yayılmasında ağırlaşmaların qarşısını aldı. Biz indi koronavirus vaksinasiyasından da eyni müsbət neticəni gözləyirik. Vaksinasiya ona görə vacibdir ki,

virusa qarşı orqanizmdə anti-tellər yaranır. Qrip əleyhinə peyvənd olmuş şəxs, üstəlik koronavirus əleyhinə də peyvənd edilirsə, orqanizmdə yaranmış anti-tellərin üzərinə birə də əlavə olunur. Bu da orqanizmin müqavimət gücünü artırır. Bu mənada qarşidakı illerdə biz kəskin respirator xəstəliklər, qrip viruslarının yayıldığını görməyəcəyik. Olacaq, amma əvvəlki miqyasda deyil. Xüsusən, gənclər və uşaq - gələcək nəsildə immunitet yaranacaq və möhkəmlənəcək. Gələcək nəsil qrip viruslarından əziyyət çəkməyəcək.

Məlahət Rzayeva

“Şiddətli əlbəyaxa döyüşlər zamanı dostunun düşmən tərəfindən vurulduğunu görəkən irəli atılıb”

“Anama deyin, ağlamasın” deyərək qəhrəmanlıq yoluna çıxan Səbuhi Həsənquliyev 44 günlük Vətən savaşı boyunca əksər döyüslərdə iştirak edib şücaət göstərib.

Şuşa şəhəri uğrunda gedən son döyüşü zamanı şəhid olacağını əvvəlcədən hiss edən 18 yaşılı igid sanki toya-bayrama gedirmiş kimi qoluna qırmızı parça bağlayaraq “Vətən uğrunda qurban gedirəm” deyib. O, bu döyüsdə bir neçə düşməni məhv etdikdən sonra ürəyindən vurularaq qəhrəmancasına həlak olub.

Səbuhi Əlxan oğlu Həsənquliyev 2002-ci il, aprel ayının 11-i Ucar rayonunun Boyat kəndində anadan olub.

Çətinliklə dünyaya gələn körənin adını balaca əmisinin istəyi ilə Səbuhi qoyublar.

Həmin əmisinin evində dünyaya göz açan Səbuhinin uşaqlığı da elə ata baba-sının yurdunda - Boyat kəndində keçirib.

O, kiçik yaşlarında ömrünü zamana uyğun olaraq müəyyən çətinlik və məhrumiyyətlər keçirir...

Atasının işinə görə ailəsi ilə Sumqayıt şəhərinə köçən Səbuhi 2008-ci ilə ele burada da birinci sinifə gedir. 2017-ci ilde isə təhsil aldığı Cəbrayıllı rayon 5 nömrəli məktəbin 9-cu sinfini bitirərək peşə

Hilalli, ulduzlu bayrağa döndü

Şuşa fatehini düşmən ürəyindən nişan alıb

lisineyinə daxil olur. 2020-ci ilde buranı da uğurla başa vuran bu yeniyetmə gənc həmin ilin Aprel çağırışında Azərbaycan Respublikasının ordu sıralarına daxil olur...

Mühərbiə başlayanda o, sadəcə 5 ayın əsgəri idi. İkinci Qarabağ savaşı başlayandan sonra anası Maisə xanımla ilk dəfə danışarken “ana, oğlun erməni öldürüb” deyərək qürurlanırdı.

Yaralı ve şəhid dostlarının birini də döyüş meydanında yalnız buraxmayan qəhrəmanımız Şuşada şiddətli əlbəyaxa döyüşlər zamanı dostunun düşmən tərəfindən vurulduğunu görərən yene irəli atılıb. Onu gülə yağışının altından çıxmışa çalışan anda namərd güləssi onu yerə yixib. Döyüş yoldaşları ona çatanda Səbuhi artıq ciyindən, yaxın məsaflədən ürəyindən və boğazından vurularaq şəhid olmuşdu...

Azərbaycan Respublikasının Ali Baş Komandani İlham Əliyevin sərəncamına əsasən, Səbuhi Əlxan oğlu Həsənquliyev Vətən savaşında göstərdiyi igidlik və rəşadət görə ölümündən sonra “Vətən uğrunda” medalı, “Füzulinin azad olunmasına görə”, “Cəbrayıllıın azad olunmasına görə”, “Qubadlının azad olunmasına görə” və Şuşa fatehlərindən biri olduğu üçün “Şuşanın azad olunmasına görə” medalları ilə təltif olunub.

Ölümündən sonra Sumqayıt şəhər Şəhidlər Xiyabanında torpağa tapşırılan Vətən oğlu arxasından valideyni üçün kəder və eyni zamanda qürur, qohumları üçün fəxr, gənc nəsil üçün igidlik nümunəsi və ömrü boyu danışılacaq qəhrəmanlıq salnaməsini yazaraq qeyrəti uğrunda vuruşduğu torpağa qarışaraq and yeri oldu.

Şəhadətindən sonra Səbuhinin adının yaşaması üçün doğulduğu Boyat kəndinin girişində lövhə ucaldılıb, adına şeir həsr edilib. Həmin şeiri sizə təqdim edirik:

**S-ən ki, doymamışdır dünyadan hələ,
Ə-n gözəl zamanda torpağa döndün.
B-ilirəm, ən ali zirvələr üçün,
U-lu bir üç rəngli bayraq eşqinə
H-ilalli, ulduzlu bayrağa döndün.
İ-ndi ürkəklərə adın var sənin.**

**Nə zaman böyüyüb qəhrəman oldun?
Şuşanı qurtarıb arzuna doldun.
Vətənçün döyüşüb gül kimi soldun.
Məzarın zirvədə qazılıb sənin.**

**Qardaşın Ağarza dözmür bu dərdə,
Səndən yaza-yaza ölüür kədərdə.
Demək uca Allah yayan qədərdə
Şəhidlik məqamın yazılıb sənin.**

Ağarza Elçinoğlu

“Kaş tez yaralanmadım...”

Qazi Amil Əliyev: “Hazırda bir gözümün görməyinə rəğmən, yenə də Vətənimi yağı düşməndən qorumağa hazırlam”

Deyirlər, candan şirin şey yoxdur. Amma lazıim gəlendə ondan keçmək də mümkündür. Məsələn, səhəbat Vətənin taleyindən gedəndə oğullarımın toya-bayrama yollanırmışcasına ön cəbhənin yolunu tuta bilərlər.

Tutdular da. Biz bunu bir neçə ay əvvəlki - ikinci Qarabağ mühərbiəsində gördük. Yüzlərlə mərd oğul torpağa sıpər oldu. 1998-ci il təvəllüdü Amil Əliyev də belə qəhrəmanlardandır.

O, Vətən mühərbiəsindəki iştirakına dair “Şərq”ə açıqla-

ma verib: “2019-cu ildə hərbi xidmətə çağırılmışam. Üç ay Goranboyda “gənc əsgər” kimi xidmət etdikdən sonra Tərtərə göndərilmişəm. Vətənin ərazi bütövlüyü uğrunda gedən mühərbiədə sırvı əsgər kimi Ağdərə istiqamətində döyüşmişəm.

Baş atıcı idim. Sentyabrın 29-da mina partlaması nəticəsində yaralandım. Beləliklə, görmə qabiliyyətimi itirdim. Ruh yüksəkliyimiz çox yüksək idi.

Bəzi yoldaşlarımız şəhədə qovuşdular. Bəziləri isə mənim kimi yaralandılar. Nə-

zərinəzə catdırırm ki, komandirlərimin köməyi ilə həyatda qaldım. İlk tibbi yardım göstəriləndən sonra Bakıdakı Mərkəzi Hospitala gətirildim və gözlərimdən əməliyyat olundum.

Kaş, belə tez yaralanmadız və növbəti döyüslərdə də iştirak edəydim. Təəssüfləndiyim yeganə məqam budur. Hazırda bir gözümün görməyinə rəğmən, yenə də Vətənimi yağı düşməndən qorumağa hazırlam.

Kənan

Metroda gediş qiyməti artacaqmı?

Rəhbərlikdən hələ ki, bir səs yoxdur

“Bakı Metropoliteni” QSC-nin gediş haqlarının artırılması ilə bağlı Tarif Şurasına müraciəti baredə məlumatım yoxdur”.

Bu sözləri “Şərq”ə açıqlamasında qurumun mətbuat xidməti və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin reisi Bəxtiyar Məmmədov bildirib. O deyib ki, suali birbaşa rəhbərliyə ünvanlaya bilərsiz: “Hazırda məzuniyyətdə olduğum üçün hər şeylə maraqlana bilmirəm. Zəhmət olmasa, suali rəsmən ünvanlayın, müvafiq cavabı bilmək üçün Bakı Metropoliteninin rəsmi saytına müraciət edin”.

Aygün

152 nəfər yoluxub, 3 nəfər vəfat edib

Azərbaycanda daha 263 nəfər koronavirusdan sağalıb

Azərbaycan Respublikasının ərazisində COVID-19 ilə bağlı son vəziyyət	
Ümumi	Bu gün
Ümumi yoluxanın sayı	230769
Ümumi sağalanın sayı	224431
Aktiv xəsta sayı	3190
Ümumi test sayı	2433585
Ümumi ölüm sayı	3148
Yeni yoluxanın sayı	152
Yeni sağalanın sayı	263
Bugünkü test sayı	6640
Bugünkü ölüm sayı	3

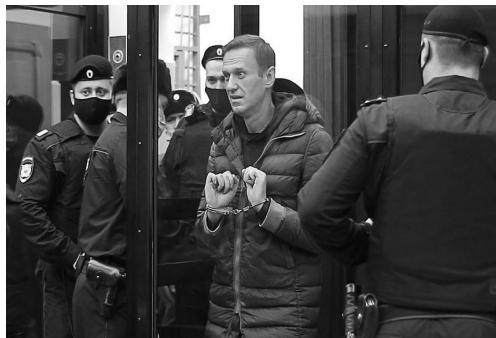
Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 152 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 263 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərar-gahdan “Şərq”ə verilən məlumatə görə, COVID-19 üçün götürülen analiz nümunələri müsbət çıxmış 3 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 230 769 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 224 431 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 3 148 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 3 190 nəfərdir.

Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 6 640, ötən müddət ərzində isə ümumilikdə 2 433 585 test aparılıb.

“Navalnı qalmaqalı” Rusiya üçün çətin dövrün başlanğııcıdır

Moskvanın Simonovski mehkəməsi müxalif bloqer Aleksey Navalnıy bərəsində yeni qərar qəbul edib. Rusiyaya geri döñərkən hava limanında saxlanılan və bərəsində şəti ceza verilən Navalnıy 3 il 5 ay müddətinə azadlıqdan məhrum olunub. Hakim Natalya Repnikova bildirib ki, müttəhimin ev dustaqlığında keçirdiyi 12 ay təyin edilmiş cəzadan çıxılacaq.

Qeyd edək ki, Aleksey Navalnının qardaşı Oleq Navalnıy da 3,5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Navalnının ailəsi 2008-ci ildən 2013-cü ilə qədər fırıldaqçılıq yolu ilə külli miqdarda pul mənimsəmekdə və qarətdə ittiham olunurdu.

Bəzi mütəxəssislərin fikrincə, Navalnının hebsi ölkədə onsuz da gərgin olan vəziyyəti bir qədər də gərginləşdirə bilər. Maraqlıdır, müxalif siyasetçinin azadlıqdan məhrum edilməsi Rusiyaya nə vəd edəcək?

Sualımızı cavablandırıran siyasi analitik Elçin Xalidbəyli “Şərq”ə bildirib ki, “Navalnı qalmaqalı” Rusiya üçün müyyəyen mənada, başağrısıdır: “Onun hebsi beynəlxalq səviyyədə Rusiyaya qarşı qınaqların artmasına səbəb olub. Böyük ehtimalla bu qınaq kampaniyası yaxın vaxtlarda daha da artacaq. Çünkü qalmaqaldan faydalanaq istəyən beynəlxalq güclər kifayət qədərdir. Xüsusilə də, ABŞ və Böyük Britaniya “Navalnı qalmaqalı”ndan Rusyanın beynəlxalq mövqelərini daha da zəif-

“ABŞ və Qərb Putinsiz Rusiya modelinə nail olmaq üçün əlindən gələn hər şeyi edəcək”

lətmək üçün istifadə etməyə çalışır.

Əslində, Aleksey Navalnıy Rusiyaya döñərkən Kreml beynəlxalq təzyiqlərin başlanacağı məlum idi. Çünkü o, Rusiyaya döñən kimi hebs edilecəyini bilməmiş deyildi. Hər halda, onun haqqında cinayət işinin başlandığını özü də biliirdi.

Ancaq buna baxmayaraq, geri döñəkdən qətiyyən çekinmədi. Görünür, ona döñmek təlimatı və beynəlxalq müdafiə təminatı verilməsi barədə iddialar o qədər də əsassız deyil”.

Analitik söyləyib ki, Navalnının Rusiyaya dönüşünün məhz Bayden administrasiyasının öz səlahiyyətlərinin icrasına başlaması ilə eyni vaxta təsadüf etmesi maraqlı məqamdır: “Bunun bir təsadüf olduğunu düşünmək sadəlövhəlik olardı. Ola bilsin ki, Bayden administrasiyasının fəaliyyətə başlaması ilə Rusyanın sixisdiriləməsi prosesine start verilməsi barədə iddialar bundan sonra gündəmdə əsas mövzularlardan olacaq. Və bu prosesdə “Navalnı qalmaqalı” əsas faktorlardan birinə çevriləcək”.

E.Xalidbəylinin qənaətincə, “Navalnı qalmaqalı” ilə Rusiyada Putin hakimiyyətinin çıxılmaz vəziyyətə düşə biləcəyini iddia etmək hələlik çox tezdir: “Ancaq bu qalmaqalın hər halda, ciddi problemlər yarada biləcəyi də qətiyyən istisna deyil. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, son vaxtlar Rusiyada Putin dövrünün sona çatmaqla olması barədə mülahizələr artmağa başlayıb. Xüsusilə də, Böyük Britaniya mətbuatı bu barədə müxtəlif senarilərə böyük həvəslə yer ayırır.

Halbuki, bələ ehtimallar Rusiya siyasi dairələrində də müzakirə edilməye başlayıb. Buna misal olaraq,

Kremlə yaxın politoloq Sergey Markovun bir müddət gündəmə getirdiyi sənasiyalı iddiaları göstərmək olar. O, Qərbde Prezident Vladimir Putinin həkimiyətdən kənarlaşdırılması üçün müxtəlif planlar qurulduğunu vurgulamışdı.

Onun fikrincə, ABŞ və Qərb Putinsiz Rusiya modelinə nail olmaq üçün əlindən gələn hər şeyi edəcək. Eyni zamanda, Sergey Markov qeyd etmişdi ki, ABŞ və Qərbin Prezident V.Putinin hakimiyyətdən kənarlaşdırılmasına yönəlik cəhdələri sentyabr ayında özünü kuliminasiya nöqtəsinə çata bilər.

Göründüyü kimi, Rusiyada da belə bir təhlükənin real olduğunu ciddi ya-naşanlar mövcuddur. Amma bütün bu iddiaların reallığa çevrilib-çevrilməyəcəyi hələlik müyyəyen suallar doğurur.

Halbuki, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin “ABŞ-dan daxili işlərimizə qarışmamağı tələb edirik” məzmunlu bəyanatı vəziyyətin ciddi olduğunu göstərir. Xüsusilə də, ABŞ-in nəzarətində olan sosial şəbəkə platformalarının “Navalnı qalmaqalında”, eləcə də, kütüvi iştäşşələrin təşkilində önemli rol oynaması Rusiya üçün çətin dövrün başlandığını düşünməyə əsas verir.

Bütün bunları nəzərə aldıqda, A.Navalnıy hebsdə qaldıqca, ABŞ və Qərbin əlində təzyiq faktoruna çevrilə biləcəyi qətiyyən istisna deyil. Bu həbsin Rusiyaya hansısa faydalardan danışmaq isə hazırda bir qədər çətindir.

Ona görə də, Rusiyada növbəti təlatümlü dövrün artıq başlandığını da düşünmək olar. Rusyanın daxili dinamiklərinin buna necə reaksiya verib, müqavimet göstərməyə çalışacağını isə ən yaxın vaxtlarda görcəyik”.

Yeganə Bayramova

AzTV-nin aparıcısı polisdən şikayətçidir

Həmin polis isə Əməkdar artist Babək Niftəliyevin qardaşıdır

AzTV-nin aparıcısı Aydan Axundova tanınmış xanəndə, Əməkdar artist Babək Niftəliyevin polis qardaşından şikayətlenib.

“Şərq” xəber verir ki, o, bu barədə insaqram səhifəsində yazıb: “İndiyə qədər belə paylaşım etməmişəm. Amma çox düşündüm və paylaşmağa qərar verdim.

2008-ci ildən avtomobil idarə edirəm və bu zamana qədər heç vaxt YPX işçiləri ilə problem yaşamamışam. Əksinə, hər zaman qarşılıqlı hörmətimiz olub. 2 gün önce rəfiqəmle kafedə oyləşərkən ofisiant gelib, dedi ki, xanım, avtomobilinizi cərimə yazılar, yerini dəyişin. Çıxdım YPX işçisine yaxınlaşış, mülayim torzdə “Axi burası kafenin dayanacağıdır, saxlamaq olmaz ki? Kaş işçilərə xəbərdarlıq edərdiniz” - dedim. Niftəliyev Eldar adlı YPX işçisi məni kobudluğu ilə təəccübəldəndirdi. Qarşındakının xanım olduğunu unutdu. Təkidə “siz” deməyimə baxmayaraq o, yenə “Sən” deyə müraciət edirdi. Həmçinin səs tonunu qaldırib, kobud ifadələr işlədirdi. Mənim qanun qarşısında boynum qıldıq incedir, cərimə varsa, ödəməyə də hazırlam. Lakin ki-minə mənimlə belə formada danışmağına icazə vermeməm. Aile üzvlərimə desəydim, onunla elə öz tərzində danışacaqdılar. Lakin belələrinə görə yaxınları hüzursuz etmək istəmedim. Hər insan ailəsinin kölgəsidir. Hər kəs öz tərbiyəsini gösterir. O polisin qardaşı tanınmış xanəndədir. Əminəm ki, bu yaxını görüb çox utanacaq. Ümid edirəm ki, qardaşına bir az tərbiyə dərsi keçəcək”.

Babək Niftəliyevdən xanım aparıcının ittihamlarına cavab gecikməyib, O, xəbəri paylaşan səhifələrdə birində bu sözleri yazıb: “Polis hüquq çerçivəsində iş görür. Bu ölkədə nizam-intizam var. Çalışıssın ki, qaydaları pozmayınız. Çünkü qanun hamı üçündür. Bu xanımı tanımiram, kimdirse, görünür, reklama ehtiyacı var”.

Samirə Ərəbova

Polkovnik həbs olundu, orduda biabırçılıqlar ortaya çıxdı

Valideynlər böyük rüşvətin müqabilində övladlarını Ermənistən ordusundan gizlədiblər

Nəzəret altına alınan polkovnikle yanaşı daha 10 nəfər saxlanılıb.

Qeyd edək ki, Ermənistən ordusunda baş verən rüşvəyə vəziyyət və həbslər ilk deyil.

Mövzunu Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin sədri, politoloq Mübariz Əhmədəoğlu ilə müzakirə etməyə çalışdıq. O, “Şərq”ə açıqlamasında bildirib ki, indi Ermənistənda kapitulyasiyadır, məglubiyyət yaşanır. Onlar məglubiyyətin səbəbini biri-

birlərinin və ya hansısa prosesin üstünə atmağa çalışırlar: ”Orada sözügedən polkovnikin pul alıb əsgərləri arxa cəbhəyə köçürmə-

sindən də böyük cinayətlər baş verib, daha doğrusu, onların üstü açılıb. Deməli, orada Patron Davo var. İndi bəlli olub ki, o, Rusiyanın Zenit raket kompleksi almaq adı ilə gedib həmin raketə

oxşar silahın İordaniya istehsalı olanını alıb. Qiymətdə isə 2 dəfəyə qədər fərqli var. Pulun qalanını da öz cibinə qoyub. Hətta deyilir ki, pulun yarısını da Tonoyana verib. Əslində, bu, o millətin mənəviyyatının, daxili aləminin çürü-

düyünün göstəricisidir.

O deyilən polkovnik bir nəfərdir. Amma görünən buna oğlunu arxa cəbhədə gizlətmək üçün nə qədər valideyn rüşvət verib. Yəni bu, ordudan yayınmanın geniş olduğunu, ordunun gücünü ilə bağlı ermənilərdə milli ruhla əlaqədar deyilənlərin sadəcə mif olduğunu göstəricisidir.

Biz həmişə Ermənistəndən danişarkən onların təhlükəsüründə Azərbaycan parametrisini nəzərə almışız. Onlar rəsmi olaraq çıxıb necə yalan danişalar da, yaxşı bilirdilər ki, onların qonşusu Azərbaycandır. Onlar Azərbaycanın torpağını işğal ediblər və biz nə vaxtsa öz torpağımızı işğaldən azad edəcəyik. Ona görə də belə düşüncələrlə yaşayan, həmin real illərin təsiri altında olan ermənilər istər-istəməz çalışırdı ki, öz oğlunu heribən yayındırı-

Ağarza Elçinoğlu

Qarabağ müharibəsindəki biabırçı darmadağından sonra günahı gah Hindistanın, gah da Rusyanın üstüne atan Ermənistən, nəhayət ki, məğlubiyyətlərinin səbəbini anlamağa başlayıb.

Ermənistən mediasının yayıdığı məlumatə görə, Milli Təhlükəsizlik Xidməti Ermənistən Silahlı Qüvvələrinin polkovnikini saxlayıb.

Polkovnik rüşvət müqabilində esgərləri bir hərbi hissədən dişərinə, eləcə də ön cəbhədən arxa cəbhəyə keçirməkdə ittiham olunub.

Qeyd olunub ki, polkovnik valideynlərin xahişi ilə 2 000-2 500 dollar müqabilində esgərləri onların secdikləri arxa cəbhədəki hərbi hissəyə yerləşdirirdi.

Bundan başqa, o, mühərabə dövründə fərərilik hallarını örtbasdır etməkdə də ittiham olunub.

Fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi

lumatlar sərhədsiz olaraq yayılır və heç bir maneeyə məruz qalmır. Nəticədə zərərlı informasiyalar cəmiyyətdə geniş şəkildə yayılır. Təbii ki, qlobal xarakter və məzmun kəsb edən belə bir şəraitdə Azərbaycan da prosesdən kəndə qalmamalı və ümumi işe öz töhfəsini vermək üçün müvafiq addimlər atmalıdır.

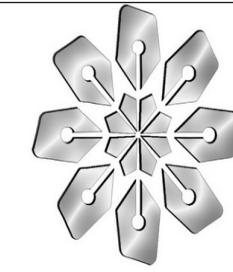
Mövzu ilə bağlı fikirlərini
"Şərq"le böyük media eksperti Ələsgər Məmmədli bildirib ki, sosial medianın bütünlükə nəzarət altına alınması kimi bir yanaşma təessüt ki, bəzi ölkələrdə var. Ekspert

mümkün deyil: "Təbii ki, sosial medianın varlığı buna imkan vermir. Bu baxımdan sosial medya olan məhdudlaşdırıcı ya-naşmalar daha çox siyasi basqıclar və siyasi iradələrdə doğur, nəinki cəmiyyətin istəyindən. Cəmiyyət isə sosial mediani daha çox özünürahat ifadəetmə platforması kimi görür".

Ə.Məmmədli diqqətə çatdırıb ki, sosial media artıq öz bazar münasibətlərini qurub: "Əvvəller bir çox mərkəzləmiş xarici media qurumları öz məhsullarını çox baha qiymətə satırdılar.

Sosial medianı tənzimləmək mümkün deyil

Ekspertlərin fikirləri haçalandı, bu platformaya görə, ümumiyyətlə, xəbərin kimə aid olduğu bilinmir

Milli təhlükəsizliyin əsas komponentlərindən biri informasiya təhlükəsizliyidir. Xüsusi də, internet resurslarından istifadənin qlobal xarakter aldığı - geniş yayıldığı, informasiya inklüzivliyinin mövcud olduğu müasir dövrə milli informasiya məkanının qorunması strateji vəzifələrdən biri kimi qabarır. Ümumiyyətlə, sosial medianın imkanlarının genişlənməsi informasiya təhlükəsizliyi anlayışına yeni məzmun gətirir və bu istiqamətdə milli maraqlardan irəli gelən addimların atılması vacib amile çevrilir.

Belə bir şəraitdə, heç şübhəsiz, transmilli şirkətlər olan "Facebook", "Twitter" və digər platformalarda münasibətlərin hüquq müstəvəsində tənzimləməsi olduqca mühüm məsələlər sırasında yer alır. Təbii ki, biz ayrı-ayrı ölkələrin nümunəsində bu istiqamətdə müxtəlif təşəbbüslerin irəli sürüldüyü və addimların atıldığına müşahidə edirik. Məsələ vaxtile ABŞ-in keçmiş prezidenti Donald Tramp "Onlayn senzuradan müdafiə barede" sərəncam imzaladı. Həmin sərəncamda bir çox məqamlar xüsusilə diqqəti cəlb edirdi. Birinci nüans o idi ki, nəhəng sosial media şirkətləri öz maraqlarına uyğun olmayan fikirləri senzuraya meruz qoyur və bununla da "yumşaq güc" mexanizmi kimi "təhlükəli qüvvə" tətbiq edirlər. Digər tərəfdən isə, "Twitter", "Facebook", "Instagram" və "YouTube" informasiyalarının təqdim edilməsi fonunda açıq və gizli müraciətləri ilə ictimai rəyi istədikləri istiqamətdə formalasdırmağa çalışırlar, xüsusilə də fikirlərə qarşı selektiv yanaşmalar tətbiq edirlər.

Bir məsələni də xüsusilə diqqətə çatdırıq ki, sosial şəbəkələr mənəvi sferadan başlamış mədəni-etiğ sferaya qədər hə yerdə dəyərləri bəzən terrorizə edir, əxlaqi keyfiyyətlərin lazımı əsaslıda formalasmasına mə-

fi təsir göstərir. Ona görə də sosial şəbəkələrde formalasılmış ictimai münasibətlərin mütləq hüquqla tənzimlənməsi zərurəti yaranır. Hətta bu yaxınlarda Rusiyada sosial şəbəkələrde "uyğunluq məzmunun bloklanması"nın ehtiva edən qanun qüvvəye mindi. Fevralın 1-dən qüvvəye minən qanun "İnformasiyanın Mühafizəsi Qanunu"nın yenilənmiş, eləvə edilmiş versiyasından ibarətdir. Yeni qanun sosial şəbəkələrin Rusiya seqmenti üçün standartları müəyyən edir və onların fəaliyyət çərçivəsini çizir. Dünya təcrübəsinə nəzər saldıqda ayrı-ayrı ölkələrdə, xüsusən, Çin, İran və digər dövlətlərdə tətbiq edilən modellər sosial şəbəkələrin tənzimlənməsindən daha çox, onların fəaliyyətlərinin məhdudlaşdırılmasına yönəlib. Türkiyədə 2020-ci ildə qəbul edilən qanun dənə əhatəlidir, həm də mütərəqqidir. Türk modeli sosial şəbəkələrin məhdudlaşdırılmasına deyil, standartların müəyyənənəşdirilməsinə yönəlib. Amma Türkiyə modeli də sosial şəbəkələrlə bağlı bütün məqamları əhatə etmir. Rusiyada fevralın 1-dən qüvvəye minen qanun bu baxımdan dənə əhatəlidir, ən müxtəlif məqamları əhatə edir. Ehtimal edilir ki, əksər ölkələr bu modeli nümunə olaraq götürməklə, üzərində təkmilləşdirmələr aparacaq, yeni milli qanunlar qəbul edəcəklər.

Təbii ki, bütün hallarda, internet azadlığının heç bir halda digər azadlıqları məhdudlaşdırılmamalı olduğu nəzərə alınaraq onlayn platformada balansın əldə olunması üçün hüquqi tənzimlənmələrin həyata keçirilməsi labüddür. Əlbəttə, bu istiqamətdə bir çox beynəlxalq təcrübələr mövcuddur. Məsələn, Avropada bir sıra dövlətlər, o cümlədən Almaniya sosial şəbəkələrin zərərlə təsirlərindən qorunmaq üçün məhdudlaşdırıcı qanunlar qəbul edib. Bu günləri bir çox dövlətlərdə sosial şəbəkələr bərədə universal normativ standartlar mövcud deyil. Elə məhz bu şəbəbdən də feyk mə-

bildirib ki, sevindirici haldır ki, bütün dünyada bu, keçərlər deyil: "Çünki ifadə azadlığı aspektində baxanda sosial medianı tənzimləmek mümkün deyil. Onsu da bizim nöqtəyi-nəzərdən desək, Azərbaycanda tənzimləmiş sosial mediadaki informasiyaya görə məsuliyyət var. Hətta anonim hesabdan da yarın informasiyaya görə öhdəlikləri olmaqdadır. Bu kimi məlumatları şəxsi prokurorluq da araşdırır. Xatırladım ki, 2017-ci ildən bəri bizdə informasiya resurslarından, o cümlədən sosial şəbəkədən yayılan qadağan olunmuş məlumatlara görə hem inzibati, həm də cinayət məsuliyyəti var. 12 müxtəlif adda informasiya nəzərdə tutulub ki, bunu da yaymaq qadağan olunub. Bu, ümumi prinsiplərdən daha dardır və da-ha məhdudlaşdırıcıdır. Bu baxımdan bizim Rusiyani nümunə olaraq görməyimiz əlbəttə ki, yanlış olar. Çünkü Rusiyada çox ciddi şəkildə Putinin son vaxtlar korrupsiya əməllərini ifşa edən video var. Həmin video artıq 100 milyonlarla izlənilib. Bu məsələ əlbəttə ki, Rusiyani narahat edir. Rusyanın bugünkü həkimiyəti görünür ki, qanunsuzluqlarını örtmək üçün sosial mediaya yönəlir. Ümumiyyətə, bu bir trenddir. Bəzi basılı rejimlər doğruları eşitməmək üçün sosial mediaya yönəldilir. Çünkü sosial medianın iki tərəfi var. Biri ciddi şəkilde gündəm yarada bilir, yəni doğru hadisələrin tırajanması kimi. Digər tərəfdən isə ictimai nəzarət funksiyasını həyata keçirir. Bir başqa məqam da var ki, orada bəzən dezinformasiyalar olur. Amma o dezinformasiyaları ortaya çıxartmaq və dərhal dayandırmaq imkanları var. Ona görə də düşünürəm ki, sosial media bilavasite hazırlada cəmiyyətin inkişafına xidmət edir. Xüsusən də dənə çox alternativ informasiyanın formalasmasına xidmət edir".

Media eksperti əlavə edib ki, daha əvvəller bir mərkəzdən informasiyanı manipulyasiya edib cəmiyyəti maarifləndirmək mümkün idisə, indi bu gün bu

Düzdür, bunu baha satmalarının da bir çox şəbəbli var idi. Çünkü onlar infrastruktura müəyyən qədər pul qoyurdular. Amma bu bir az da haqsız qazanc yaradırdı. Çünkü normalda media qurumlarının qazanc yeri satdıqları informasiya deyil, reklam idid. Yəni dönyanın hər yerində medianın əldə etdiyi gelir satıldığı məhsul deyil, əslində aldığı reklamdır. Bu baxımdan təzədən reklam alan qurumun bir də informasiyanı pullu satması bir qədər egoist, həm də monopolist bir davranışdır. Sosial media bu monopolyanı əritdi. Diqqət etsəniz görərsiniz ki, əslində "Facebook" və "Youtube"da informasiyaları pul ödəmədən alırıq. Amma bunu necə alırıq? Bəzən videoya baxdıığımız an bize reklam təqdim olunur. O reklamlar bizim ona baxma həqiqimizi ödəmiş olur. Əgər bir videoya baxarkən "Youtube"da aniden bir reklam gələrsə və 5 saniyə vaxt ayırib ona baxarıqsa, bu da bizim ona ödədiyimiz 5 saniyəlik vaxtin bədəlidir. Bu da çox effektlidir. Burada, yəni maddi olaraq heç nə itirmirik, yalnız zaman itiririk. Eyni zamanda burada bir informasiya içərisində fərqli informasiyada görülmüş olur. Habelə, bunnar içərisində bize xidmət və ya-xud da məhsul təklif edilmiş olur və s. Ona görə də sosial media maqnatlarının monopoliyasını əridib".

"Ayna-Zerkalo" qəzetinin baş redaktoru Elçin Şıxlı
"Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, media azadlığına məhdudluğın qoyulması sosial şəbəkələrdə saxta xəbərlər və dezinformasiyanın yayılmasına getirib çıxarır. O bildirib ki, bunun baş verməsi üçün ənənəvi media vəsitələri azad şəkildə informasiyanı çatdırıa bilmeli dir: "Sosial şəbəkə sadəcə olaraq yeni növ xəbər daşıyıcısıdır. Çünkü istənilən qəzet, sayt və informasiya agentliyi sosial medianın özündə səhifələrini açır-

lar. Bir məsələni qeyd edim ki, sosial şəbəkələrdə dezinformasiyalar həmişə olacaq. Bunun qarşısını almağın yeganə yolu həqiqəti tapıb çıxarmaqdır. Bəlkə, texniki imkanlarla da nələrə etmək olar. Amma ümumiyyətlə, sosial şəbəkəni tənzimləmek mümkün deyil. Çünkü hər an texnologiyalar günbegün inkişaf edir. Yeni asan platformalar meydana çıxır. Diqqət edin ki, bu günləri sosial şəbəkələrdə yazılın bir çox xəbərlərin kime aid olduğu dəqiq bilinmir. Çünkü başqa akkauntlardan girərək, həmin informasiyanı paylaşırlar.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Nəticədə həmin informasiyanın kim tərefindən yazıldığı bilinmir. Düzdür, bir çox ölkələrdə sosial medianın tənzimlənməsi üçün bir sira qanunlar qəbul edilir. Məsələn, bu yaxınlarda Rusiya sosial şəbəkələrin tənzimlənməsi üçün qanun qəbul edirdi. Həsab edirəm ki, bütün bunların hamisina əbəs yerə vaxt sərf olunur. Çünkü kütəni tənzimləmek mümkün olmadığı kimi sosial şəbəkəni də tənzimləmek mümkün deyil".

Demokratik Jurnalistlər Liqasının rəhbəri Yadigar Məmmədli də "Şərq"ə bildirib ki, sosial şəbəkələr narahatlıq yaradan platforma hesab olunur. Ekspert qeyd edib ki, sosial şəbəkələr hüdudsuz imkanlar aćlığı üçün cəmiyyətin inkişafı üçün lazımlıdır: "Reallıq odur ki, indiki dövrə sosial şəbəkələr olmadan inkişaf etmək, nəyəsə nail olmaq mümkünüszdür. Amma bununla yanaşı sosial şəbəkələrdə cəmiyyətlərə böyük ziyan vura bilecek təhlükəli məqamlar üzə çıxməkdir. Hər bir dövlət bu cür risklərdən qaçmayı, uzaq durmağı metodlarını astar".

Ekspert vurğulayıb ki, sosial şəbəkələrin tənzimlənməsi ilə bağlı qanunlar hazırlanmalıdır: "Qanunlar imkan verməlidir ki, konkret halda hansısa şəxsi, ya-xud şəbəkəni neqativ əmələ görə müvafiq qanunvericilik məstəvisində mühakimə etmək mümkün olsun. Ancaq belə qanunlardan qətiyyən sui-istifadə edilməlidir. Kimse qərezli şəkildə hədəfə çevriləməlidir. Hər halda çox ince məsələdir. Əlbəttə, dövlətin və cəmiyyətin inkişafı üçün sosial şəbəkələrdə tənzimlənməsi fikirlər, müstəqil ifadələr söylənə bilər. Amma tənqid əsla dövləti və cəmiyyəti parçalamağa, bölüçülüyə və separatçılığa xidmət etməməlidir".

Aynurə Pənahqızı

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

Heç kim valideynin qarşısında şərt qoymamalıdır

Təhsil Nazirliyi məktəbdə eyani dərslər gəlmeyən şagirdlərin təhsil almasını valideynlərin üzərindən istəməyən. Orta məktəblərin ibtidai sınıfları üzrə eyani dərslərin bərpası olunmasına dair izahında Tehsil Nazirliyinin Ümumi təhsil-də məzmun, tədris və qiymətləndirmə şöbəsinin müdürü Vəfa Yaqublu bildirib ki, övladının məktəbə göndərilməsini istəməyən və bunun üçün iltizam yanan valideyn mütləq uşağının müstəqil öyrənməsini təmin etməlidir.

Onun sözlərinə görə, məktəblər-de şagirdlərin sıxlığının qarşısının alınması üçün sınıflar iki yarımqrupa bölündür. Bununla əlaqədar müəllimin dərs yükü iki yarımqrup arasında bölündür. Bu səbəbdən müəllimlərin dərs yükü həmin şagirdlər üçün onlayn dərslərin təşkilinə imkan vermir.

Nazirlik rəsmisi qeyd edib ki, nəzəri olaraq, bütün sınıfın valideynlərinin öz övladlarını məktəbə göndərməsindən imtina etməsi de mümkün ola bilər. Bu halda müəllim əvvəlki rejimdə bütün sınıf üçün dərsləri virtual keçə bilər.

V.Yaqublu hazırda məktəblərdə sanitari-epidemioloji vəziyyətdən irəli

"Valideynlərə bildirmək ki, övladını məktəbə göndərmirsənsə, təhsil almasını özün təmin etməlisən, bu, düzgün deyil"

tiyatlanır. Fevralın 1-dən ibtidai sınıflar üzrə eyani tədris bərpa olunur-olunmaz 1 müəllim, 2 şagird və 1 direktor müavinində koronavirus infeksiyası aşkarlanıb. Görünür, valideynləri narahat edən və övladlarını məktəbə göndərməkdən çəkindirən də məhz bu amildir. Verilən məlumatlarda qeyd olunur ki, ibtidai təhsil səviyyəsi üzrə təhsil alan 182 018 şagirddən 1106-nın valideyni övladının tədris prosesində eyani iştirakdan imtina etməsi ilə bağlı iltizam sənədi imzalayıb.

Bununla vəideyn həm də övladının təhsil almasını da üzərinə götürmüs olurmu?

Təhsil eksperti Nabatəli Qulamoğlu "Şərq"ə açıqlamasında bildirdi ki, övladını məktəbə göndərməmək valideynin hüququdur:

- Azərbaycanda təhsil qanunla tənzimlənir. Təhsil icbaridir və cavabdeh də dövlətdir. Lakin, məlumdur ki, fors-major hallar yaranı bilir. Koronavirus pandemiyası kimi. Belə

"Çünki təhsilə cavabdeh Təhsil Nazirliyinin simasında dövlətdir"

gələn bütün tələbələrə əməl edildiyini, onların dezinfeksiyaedici məhlullarla təmin edildiyini nəzərə çatdırıb.

Buna baxmayaq valideynlər övladlarını məktəbə göndərməkdən eh-

hallarda qanun qüvvəsini itirir. Belədə vəziyyətdə çıxış yolları axtarılır. Onlayn tədris keçid də buna görə qərara alındı. Amma valideynlər bilidirmək ki, övladını məktəbə göndərmirsəsə, təhsil almasını özün təmin etməlisən, bu, düzgün deyil. Çünkü bayaq dediyim kimi təhsilə cavabdeh Təhsil Nazirliyinin simasında dövlətdir. Nazirlik məktəbə gəlməyən, eyani dərslərdə iştirak etməyen şagirdlərin onlayn formada tədrisini təmin etməlidir. İndiki şəraitdə heç kim valideyni nəyəsə məcbur edib onun qarşısına şərt qoymamalıdır. Valideynlər yoluxmadan ehtiyatlanır və buna əsasları da var. Övladını məktəbə göndərməmək valideynin hüququdur.

Nazirlik rəsmisinin "məktəblərde şagirdlərin sıxlığının qarşısının alınması üçün sınıflar iki yarımqrupa bölnüüb. Bununla əlaqədar müəllimin dərs yükü iki yarımqrup arasında bölünür. Bu səbəbdən müəllimlərin dərs yükü həmin şagirdlər üçün onlayn dərslerin təşkilinə imkan vermir" açıqlaması ilə N.Qulamoğlu razılışmadı:

- Üz-üzə təhsil tam gücü ilə bərpa edilməyib. Şagirdlər həftədə 3 dəfə dərse gedir. Dərs saatları da azaldılıb. Dərslərin eyani keçilmədiyi günlər və saatlarda müəllimlər onlayn tədrisə cəlb edilməlidir. Şagirdlə onlayn görüşün vaxtını məktəb rəhbərliyi, müəllimlər təyin etməlidir. Bunu təşkil etmək lazımdır. Şagird və valideyn qarşısına "məktəbler açılıb, dərsler başlayıb, gəlməsəniz, özünüz öyrənəcəksiniz" şərtinin qoyması qanunsuzdur. Bu, məsuliyyəti üzərindən atmaqdır.

Məlahət Rzayeva

Şübhələr əbəsdir, peyvənd mütləqdir

Azərbaycana gələn vaksinlərin təhlükəsizliyi həm Türkiyə dövlətində laborator şəraitində yoxlanılır, həm də ölkəmizin xüsusi diqqəti altındadır

18 yanvar 2021-ci il tarixdən ölkəmizdə koronavirus əleyhinə vaksinasiya proqramına başlanılıb. Lakin cəmiyyətdə proses-le bağlı fərqli fikirlər var.

Elə Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi (STM) tərəfindən keçirilən sorğunun nəticələri də peyvəndləməyə qarşı müxtəlif fikirlərin olduğunu göstərir. Vaksinasiya ilə bağlı birmənli ictimai mövqenin olmaması kütləvi vaksinasiyanın qısa zaman ərzində uğurlu icrası haqqında müəyyən şübhələr yarada bilər. Sorğu Bakı, Abşeron və 7 iqtisadi rayon üzrə (Gəncə-Qazax, Şəki-Zaqatala, Lənkəran, Quba-Xaçmaz, Aran, Dağlıq Şirvan, Yuxarı Qarabağ) şəhər, rayon və kənd əhalisi arasında telefonla aparılıb. Sorğuda təsadüfi üsulla seçilmiş 1200 respondent iştirak edib. Respondentlərin 58.3 faizi peyvənd olunacağı təqdirdə bunun mənfi təsirinin olacağını düşünür. **Hemofiliyalı Xəstələrin Respublika Assosiasiyanın sədri Ayaz Hüseynov məlum sorğunun nəticələri barədə "Şərq"ə danışıb:** "Keçirilən sorğu nəticəsində məlum olur ki, Azərbaycanda vətəndaşların böyük hissəsi COVID-19 virusuna qarşı vaksinasiya olunmağa tərəddüb edir. Onların az hissəsi yene də çipləşmə kimi cəfəng fikirlərdədir, böyük əksəriyyəti isə vaksinin yan təsiri olmasını düşünür. Dünya bundan önce də ağır gedışlı və öldürəcү viruslar ilə üz-üzə qalıb. Tarixə nəzər salsaq, bir çox xəstəliklərin qarşısının kütləvi alınmasında məhz vaksinasiya böyük rol oynayıb".

Assosiasiya sədrinin sözlərinə görə, cəmiyyətdə belə bir fikir var ki, COVID-19 virusu yenidir və bu qədər tez bir zamanda vaksinin icad edilməsi şübhəli və təhlükəlidir:

"Həzirdə XXI əsrde yaşayırıq və yüksək texnologiyalar dönmədir. Vaksinin tez bir zamanda icad edilməsində məqsəd odur ki, dünya alimləri sefərber olaraq bu virusun qarşısını almaq məqsədi ilə bütün biliyklərini və imkanlarını ortaya qoyublar. Əslində çox şanslılıq ki, məhz 21-ci əsrde bu virusla qarşılaşıq, əks halda vəziyyət qat-qat acınacaqlı ola bilərdi. Ölkəmizə geldikdə isə dövlətimizin əsas məqsədi tez bir zamanda virusa yoluxma riskini aradan qaldıraraq, vətəndaşların normal həyata qayıtmasını təmin etməkdir. Azərbaycana gələn vaksinlərin təhlükəsizliyi həm Türkiyə dövlətində laborator şəraitində yoxlanılır, həm də ölkəmizin xüsusi diqqəti altındadır. Vətəndaşlarımıza müraciət edərək qeyd etmək istəyirəm ki, COVID-19 pandemiyasından yeganə çıxış yolu vaksinasiyadır. Hər kəsi şübhə etmədən vaksinasiyaya çağırıram!".

Yeganə Bayramova

onu müəyyən sınadılardan keçirib. Əger faydalı olmasa və insanlara ziyan vursa məsləhət bilməzdilər. Üstəlik, ilk növbədə tibb işçiləri, müəyyən dövlət adamları, deputatlar da bu prosesdən keçiblər. Böyük məmənuniyyətlə biz də vaksin vurdurmağa hazırlıq".

Əğayeva Rayise: "Vaksinasiya ilə bağlı fikirlərim çox müsbətdir. Həmin prosesdən sonra yoluxma sayılarının azalması, sabitləşməsi də onu göstərir ki, vaksinasiya olunmaq olduqca vacibdir".

Sultanov Fəxrəddin düşünür ki, yoluxmanın qarşısını almaq və pandemiyadan yaxa qurtarmaq üçün vaksinasiya şərtidir: "Vaksinasiya ilə bağlı fikrimiz odur ki, nə vaxt səra bizə gəlsə, gedib bu prosesdən keçək. Sağlamlığımız üçün çox vacibdir. Yoluxma baş alıb gedir. Tezliklə bu illətdən qurtulmaq lazımdır. Bunun da bir yolu var. O da vaksin vurdurmaqdan keçir".

Muratova Sabine: "Əslinə baxanda qarşısızam. Əger desələr ki, gedin vurdurun, gedərəm. Lakin hələ düşünürəm".

Aytac Ali,
Ağarza Elçinoğlu

Həm vaxtnı, çağırışını gözləyir

Yaşlı adamların vaksinasiya qorxusu canlarından çıxıb

rana biliçek sıxlığın qarşısının alınması məqsədi daşıyır. Lakin sözügedən saytda qeydiyyatdan keçə bilməyenlər yaxınlıqdakı poliklinikalara müraciət edə bilərlər.

Qeyd edək ki, vətəndaşlar qeyd edilən randevu vaxtını və ya məntəqəni dəyişmək istədikdə göstərilən prosesi yenidən icra etməli olacaqlar. Gün ərzində 3 dəfə randevu dəyişikliyinə icazə verilir.

Bəs, yaşı 65-dən yuxarı olan vətəndaşlar özləri nə düşünür. Onlar peyvəndlənməyə maraqlıdır?

"Şərq" in əməkdaşları bu yaşda olan insanlarla səhəbtləşib. Bəziləri xəstəxanalar tərəfindən çağırışlarını gözləyir, bəziləri də bu işin vacib olduğunu və hər kəsin vaksin vurdurmasını doğru sayırlar. Bir neçə yaşı da "çip" şayiələrinə inanır, ya da sözügedən vaksinin əks-təsirlerindən çəkinərək vaksinasiyada iştirak etmək istəmirler.

Ahil nəslin koronavirus əleyhinə vaksinasiya ilə bağlı fərqli fikirlərini təqdim edirik:

Şəhər sakini Eldar Allahverdiyev özü bu barədə qərarsız olsa da hər kəsin virus əleyhini peyvənd olunmasının tərəfdarıdır: "Düşünürəm ki, bunu hər bir vətəndaş etməlidir. Düzü, bu barədə bir az qərarsızam. Çünkü əks fikirlər var. Lakin məni nə vaxt poliklinikadan çağırılsalar, elbəttə həm özümün, həm də başqa adamların sağlamlığından ötrü vaksinasiyada iştirak edəcəyəm".

Adalarının anonim qalmasını istəyən iki xanım isə belə düşünür: "Şəxslən biz müsbət qarşılıyırıq. Doğrudur, buna aid əvvəllər neq-

tiv fikirlər yayıldı. Amma, hər bir şəxs öz sağlamlığının qayğısına qalmaq üçün vaksinasiya olunmalıdır. Əks təqdirdə, yoluxma riski yüksək olduğu üçün xəstəliyə tutulmaq an məsələsidir".

Vahid Quliyev: "Bu bələn birdəfəlik kökünü keşmək üçün vaksinasiya mütləq lazımdır. Doğrudur, bəzi şəxslər bu məsələyə şübhə edirlər. Fikrimə, belə düşüncələr düzgün deyil. Çünkü vaksin ölkəyə getirilən zaman dövlət

Hamiya pul paylamaq mümkünün deyil

Azərbaycanda uşaq pulunun verilməsinə dair gözlənilər artmaqdadır. Ar-tıq sosial şəbəkələrdə azəminatlı ailələrə verilən sosial yardımın uşaq pulu ilə əvəzlənməsinə dair fikir və təkliflər səsləndirilir. Bəzən insanlar üvanlı sosial yardım üçün müraciət belə etmirlər.

Səbəb isə sənədlərin çoxluğu, anlaşılmazlığı ve yaradılan bürokratik əngəllərdir. Doğrudur, paytaxt Bakıda bu yardımın verilməsinə dair şəffaflıq qismən də olsa, təmin olunur. Təəssüf ki, rayonlardakı vəziyyətlə bağlı bu sözləri dilə getirmək mümkünsüzdür. Yəni üvanlı sosial yardımın üzərində əməlli-başlı alver gedir. Söyügedən yardımı qohumuna verən kim, vətəndaşa sövdələşməyə gedib, 6 ayını öz cibinə qo-

bildirirlər ki, uşaq pulunun bərpasına ciddi ehtiyac duyulur.

Mövzu ilə bağlı "Şərq"ə danışan iqtisadçı-ekspert Natiq Cəfərli deyib ki, uşaq pulu ilə bağlı məsələlərin həlli ilə üçün yeni formul yaradılmalıdır. İllərdir, bu məsələ müzakirə olunur, lakin həll yolunu görməmişik: "Hamiya eyni qaydada uşaq pulunun verilməsi qərarının ciddi effekt verəcəyini düşünmürem. Yəqin ki, çox azsaylı rəqəmlərlə uşaqpulunun verilməsi mümkün olacaq. Ölkədə 18 yaşına qədər olan insanların sayı təxminən 2 milyondan çoxdur. Əgər hamiya şamil olunarsa, böyük məbləğ alınır. Kiçik ödənişlərlə olsa belə, ailələrə dəstəyi görmek mümkün olmayacaq. Dəfələrlə təklif etmişik ki, prinsipial yanaşma olmalı və uşaqpulu mütləq bərpa edilmə-

Uşaqpulu çoxuşaqlı və ehtiyacı olan ailələrə verilməlidir

yan kim. Şübəsiz ki, bu hal cəmiyyətdə müəy-yen narazılıqlara yol açır. Məhz ona görə də insanlar daha şəffaf sis-tem olan uşaq pulunun verilməsini təklif edirlər. Hətta bəzi ekspertlər də

lidir. İlk növbədə azəminatlı və çoxu-şaqlı ailələrə şamil edilərək daha yüksək məbleğdə ödənilməlidir".

Eksperitin sözlərinə görə, anası və atası işləyən biruşaqlı ailəyə sosial müaviniyyətin verilməsinin köməyi olma-yacaq. Amma çoxuşaqlı və azəminatlı ailələrdə hər manatın öz dəyəri olur. Bir sözlə, azəminatlı, çoxuşaqlı və ehtiyacı olan ailələr təsbit edilməli və uşaq pulu ilk növbədə həmin ailələrə verilməlidir: "Bir çox ölkələrdə uşaq pulunun ödənməsinin sosial duruma yaxşı təsir göstərməsi praktik təcrübədə müşahidə edilir. Lakin onların bununla bağlı nəzarət funksiyaları var. Həmin pulla valideynin özünə telefon alması doğru yanaşma deyil. Ola bilər ki, uşaqlara xərclənən çeklərin vəsaiti ayrıca saytda qeyd edilsin. Açıq-aşkar görünsün ki, dövlətin ayırdığı vəsait uşaqlara sərf edilib. Ailədən ailəyə fərqli var.

Tutaq ki, valideyn işləmir və içki düşkündür, məbləği uşağa xərcləmir. Ona görə də xüsusi nəzarət mexanizmin olmasına ehtiyac var".

Aygün Tahirqızı

Elektrik enerjisinin qiyməti bahalaşmayacaq

Nazim Bəydəmirlı: "Elektrik enerjisi onsuz da maya dəyərindən bir neçə dəfə baha qiymətə satılır"

Suyun qiymətinin bahalaşmasından sonra cəmiyyətdə növbəti ajotaj yaranıb.

İndi də işığın qiymətinin artacağı barədə hələ təsdiqini tapmayan, ya da inkar edilməyen iddialar səslənir. Deyəsən, doğrudan da, vətəndaşların "gözü qorxub". Mütəxəssislər isə düşünlər ki, narahatlılığı ehtiyac yoxdur. **Məsələn, iqtisadçı-ekspert Nazim Bəydəmirlı bu fikirdədir.** O, elektrik enerjisinin qiymətinin bahalaşmayacağının səbəblərini "Şərq"ə izah edib:

"Elektrik enerjisi onsuz da maya dəyərindən bir neçə dəfə baha qiymətə satılır. Qarabağın işgal-dan azad olunmuş yerlərində SES-lər var. SES-lərin sayı çox olduğuna görə, maya dəyəri eslinde daha aşağı olmalıdır. Prezidentin 2001-ci ildəki Fermanını xatırlatmaq istəyirəm. Orada göstərilirdi ki, kommunal xidmətlərin qiyməti maya dəyərinə uyğunlaşmalıdır. Dədiyim kimi, qiymət artımı əsassızdır. Bu, heç bir hesablama, araşdırma aparılmadan həyata keçirilir. Beləliklə, əziyyət çəkən vətəndaşlar olurlar. Bu isə kütləvi müflisləşmə ilə neticələnir. Əhalı "boğazından kəsib" communal xərcləri ödəməye məcbur qalır. Təəssüf ki, pandemiya dövründə bir çox ölkələr-dən fərqli olaraq, Azərbaycanda əhali communal xidmətlərin ödənməsindən azad edilmədi. Belə bir tendensiya isə vətəndaşlardan daha çox, müyyən monopolistlərin maraqlarına cavab verir. Ona görə sözügedən məsələlər düzgün təzimlənmelidir".

Kənan

Yeni ştamm bəlkə də var

Bunu bilmək üçün gərək hər xəstə uşaq test edilsin

"Ehtimal var ki, növbəti dalğanın sahibi mutant virus uşaqları yoluxdurmaq üçün xüsusi reseptora ehtiyac duymayıcaq və daha çox uşaqları və gəncləri yoluxduracaq".

Bunu feysbuk hesabında

pediatr Aytən İsmayıllızadə yazıb. Pediatr qeyd edib ki, artıq Böyük Britaniyada bu hallar var, amma uşaqlar arasında ağırlaşma halları qeydə alınmayıb:

- Ona görə hələ qorxu ilə özümüzü yüklemeyək. Hazırkı gərururmü? Ola bilər. Çünkü nəyisə öncədən proqnozlaşdırmaq çətindir. Ölkəmizdə yeni ştamm varmı, bəlkə də var. Bunu bilmək üçün gərək hər xəstə uşaq test edilsin. Amma edilmir. Çünkü zətən bilsək belə edəcəyimiz nəsə yoxdur. Hələ ki uşaqlar xəstələnə də, şüfür ki, sağalırlar. Həmişə olduğu kimi KRVİ diaqnozu ilə mualice edirik, orqanizmə dəstək olur, ağırlaşdırmaq olmayaqına nəzarət edirik. Yeni ştamm uşaqlardan böyükərə keçə biləcək deyə yayılma artarsa, uşaq muəssisələri bağlanar. İndilik məsləhətim budur ki, böyükərə peyvənd yeni ştamma qarşı effektiv olar və böyükərə uşaqları yoluxdur. Uşaqları dərsdən yayın-dırmaq lazımdır, məktəbə getsinlər, bir az dəyişiklik olar onlar üçün. Onsuz da vəziyyət ciddiləşsə yenidən evdə qalacaqlar. Vəziyyət isə onlar məktəbə getdikləri üçün ciddiləşməyəcək. Bu, virusun aqressivliyinə bağlı olacaq. Yoxsa sadə virus kimi də ötüşüb keçə bilər. Pediatr məsləhət görür ki, uşaqları indidən müxtəlif vitaminlərle yükləmek lazımdır. Bunu heç bir mənası da yoxdur: - Ola bilər ki, uşaqları yoluxdu-ran "COVID" özünü rotavirusdan (qusma-ishalla müşahidə olunan) artıq formada aparmaz. Belə olduqda təhlükə də olma-yacaq. Məni narahat edən və valideynləri də narahat etməli olan bir məqam da uşaqların ümumiyyətlə peyvəndisiz qalmasıdır. Qızılca, göyökürək, poliomielit kimi bildiyimiz ağır keçə bilən xəstəliklərin peyvəndini etməyi lengthmeyin. Əsas onların təhlükəsi böyükdür. Dəqiq bildiyimiz budur. "COVID" isə yeni hansı sürprizlə geləcək, onu dəqiq bilmirik.

Məlahət

Hələ ki, qorunmaqdandan başqa yolumuz yoxdur

Ən effektli maskalar isə N95 tipli maskalardır

İtalyalı həkim adı tibbi maskaların koronavirusun mutasiyaya uğramış Böyük Britaniya ştammından qorunmadığını bəyan edib. Uzun müddətdir COVID-19-la bağlı təhqiqatlar aparan həkim Pyer Luici Bartoletti belə bir açıqlama verib ki, tibbi maskaların Britaniya variantı hesab edilən B117 virusuna heç bir təsiri yoxdur.

Mutasiyaya uğramış virusa qarşı FFP2 və FFP3 tipli maskalardan istifadə edilməlidir. Çünkü virus qapalı yerlərde maskadan nüfuz edə bilir. İtalyalı həkim yeni virusun daha tez yoluxdurucu qabiliyyəti, daha tez adaptasiya olunaraq sürətlə yayılması nəzərə alınaraq ondan daha güclü qorunmanın vacibliyini diqqətə çatdırır.

Azərbaycanlı həkim, infeksi-nist Mərdan Əliyevsa italyalı həmkarının dediklərini çox da inandırıcı hesab etmədi. "Şərq"ə açıqlamasında M.Əliyev qeyd etdi ki, əsas məsələ virusun orqaniz-mə düşüb-düşməməsidir:

- Koronavirusun mutasiyaya ug-

ramış variantından danışılır. Yeni virus əvvəlkindən daha qorxulu deyil, daha ölümcül deyil. Virusun ölçüsündə, formasında dəyişiklik yaranmayıb. Bu, gəndə baş vermiş mutasiyadır. Burada məsələ nədir; hüceyrəyə yapışan zülə ki var - protein, həmin proteinin yapışma qabiliyyəti yüksəkdir. Yeni virus orqanizmə düşərsə, hüceyrəyə da-ha bərk, daha möhkəm yapışır və yoluxduruculuq qabiliyyəti yüksəkdir. Yoxsa yeni virusun öldürürülük qabiliyyəti yüksək deyil. Əsas məsələ virusun orqanizmə düşməsinin qarşısını almaqdır. Bunun qarşısını da tibbi maskalar almaq qabiliyyətindədir. Bizdə FFP2, FFP3 tipli maskalar barədə məlumat yoxdur. Bu maskalar harada istehsal olunur, satışda varmı, yoxmu, məlumatlı-lıq. Azərbaycanda apteklərdə 3 növ qoruyucu maska satılır. Bildiyimiz tibbi maskalar, onlara cerrahi maska da deyilir, N95 tipli maskalar, hansı ki, filtrlidirlər, bu maskaların

da filtrində kömür yerləşdirilmiş növü var, kömür kənardan gələn baktériyaları daha yaxşı tutur və içəri nüfuz etməsinin qarşısını alır. Adı filtrlə maskalar da effektlidir. Bir də var, "nano-maskalar". Satışda olan qara, cürbəcür rənglərdə maskalar-dır. Onlar sadəcə rahat taxıldı-ğu üçün və yəqin ki, görkəminə görə bəzilərini cəlb edir. Lakin size de-yim ki, ən az qoruyuculuq qabiliyyətinə malik məhz bu nano-maskalardır. Ən uygunu tibbi maskalar və N95 tipli maskalardır. Vətəndaşlar da bilsinlər ki, nə qədər pandemiya bitməyib, maskalardan mütləq istifadə etmelidirlər. Virusun orqanizmə düşməsinin qarşısını almaq üçün ən effektiv vasitə qoruyucu maskalardır.

Məlahət Rzayeva

Manaf Ağayevin atlığı daş İlham Mirzəyevə dəydi

Manaf Ağayevin başlatdığı qalmaqla rüzgarı səngimək bilmir. Müğənni Tolikin verilişində aparıcı İlham Mirzəyev də irad bildirib. İlhamın dar günündə ona dəstək olmadığını söyleyib:

"Həbsde olanda getdim yanına, dedim gələn olub? Dedi, yox, dedim gələn də olmayıcaq. Çünkü bu cəmiyyəti biliyəm. O, çıxana qədər evine getdim, kömək etdim. Bir nəfəre deyib ki, Manafı müdafiə edə bilmərəm, məni söyücəklər.

"Bəs sənə necə təşəkkür edim ki, əvəzini çıxmış?"

Məni də sənin yanına gələndə söydülər ki, sən hara, o, hara".

İ.Mirzəyev instaqram səhifəsində Manaf Ağayevə cavab verib. "Şərq" qəzeti xəbər verir ki, o, illər əvvəl verilişdə M.Ağayevi müdafiə etdiyi görüntüləri paylaşaraq bu sözləri yazıb: "Manaf, düz deyirsən, adam umduğu yerden küsər. Dar günümde mənəvi dəstəyə ehtiyacım var idi, sən də mənə dayaq oldun.

Mən də hər zaman, ad günlərində, oğlunun toyunda, qonaq olduğum bütün verilişlərdə sənə təşəkkür etdim. Dədim, Manaf mənə dəstək olduğunu qarşısında baş eyrəm. Allah kiməsə pis gün qismət etməsin, düşmənimə de arzulamırıam. Manaf, bu sənin pis günün deyildi? Sadəcə bezi insanların qurması idi. Onsuz da səni hamı tanır. Çoxlarına el tutmusam, yaxşılıq etmişən. Sadalamaqla bitməz. Bəs sənə necə təşəkkür edim ki, əvəzinə çıxmış? Həyat hələ qarşılardır. Yaxşılıq yerde qalmır, dəyərlə insan. Vaxt gələr

yaxşılığının əvəzini çıxaram, nəvələrinin xeyir işində insallah. Cox dəyerlisən, Allah səni de, ailəni de qorusun. Mən də imkan versin ki, borclu qalmayım. Tanrı heç kimi dara salmasın və gözükögeli etməsin. Bir daha sənə təşəkkür edirəm, Manaf. Bu paylaşımda da görünür ki, verilişdə olmasan da sənin haqqında öz fikrimi deyrəm. Səni yaxından tanıyanlar bilir ki, necə ürəye maliksən. Daha nə cür təşəkkür edim. Nə verilişim var, ne vəzifəm. Necə edim, bilmirəm".

Qeyd edək ki, İlham Mirzəyev Tolikin illər əvvəlki verilişindən bir kadr paylaşır. Programda Manaf Ağayevin Əməkdar artist adı alıb-almaması müzakirə olunur. Tolik deyir ki, "Manaf bu gənə qədər bir əsər oxumayıbsa, bir yerde konser vərməyibsa, niyə onu Əməkdar artist adına layiq görsünlər?". Aparicinin sözlərinə kəskin münasibət bildirən İlham Mirzəyev "Elə xalq artistləri, əməkdar artistlər var ki, bir dəfə də əsər oxumayıblar. Manaf onlaım nəyindən əsikdir!?" - deyə etiraz edib.

Samirə Ərəbova

rürsən, Rusiyada da hələ həll etməyiblər, Somalidə belədir, Uqandada elədir... və sair. Mənəcə, belə bir məqamda yeni texnologiyani tətbiq etməyən, yaxud da istifadəsini istəməyən, bu mövzuda geridə qalmış ölkələri misal göstərmək lazımdır. İstərdim ki, sənət dostlarım da mənə qoşulsun. Aidiyyəti qurular, idarələr, nazirliklər reaksiya olsa, yaxşıdır.

"Şərq" qəzeti xəbər verir ki, bu sözləri tanınmış müğənni, bəstəkar Murad Arif öz feysbuk səhifəsində

Murad Arif haqq səsini qaldırdı

"Sualım budur ki, texnologiya erasında niyə Azərbaycanda Mp3 mahnı yükləmə saytlarını bağlamırlar?"

"Bir zamanlar Azərbaycanda pirat studiyalar vardı. Sənətçinin yaradıcılığı pirat disklərlə, kasetlərlə satılırdı, amma ona heç ne çatmirdı. Bununla mübarizə etmək çətin idi.

Çünki həmin studiyalar kiminsə qohumunun idi, arxasında dayıları olurdu və sair. İndi 2021-ci ildir, digital platformalar dünyasıdır. İstifadəçi ayda 4 manat ödəməkə dənə musiqisini elə etmək imkanı qazanır. 50-dən çox belə platforma var, sadalamağa ehtiyac yoxdur. Sualım budur ki, texnologiya erasında niyə Azərbaycanda Mp3 mahnı yükləmə saytlarını bağlamırlar? Nə üçün bu sahədə qadağə qəbul olunmur? Beləliklə insanlar pis-yaxşı, berbad, ya möhtəşəm, istehsal etdikləri musiqini sata bilsinler. Qazandıqları məbləğ də onların minimum xərclərini qarşılarsın. Elementar bir şeydir və harada fikirlərimi səsləndirsem, deyirlər gö-

paylaşlığı videoda deyib, günümüzün aktual problemi olan pirat mahnı yükləmə saytlarından danışıb. M.Arif videoonun şərh bölməsinə qeyd de élava edib:

"Bəlli dir ki, musiqiçi teatrın, klubdan, TV və radiodan qonorar alırm. Bu halda, ümid yalnız "Musiqisini satmağ" qalır. O da alınır. Çünkü ölkəmizdə Mp3 saytları, "YouTube"dən, Mp3 yükleyən proqramlar, bir sözə, piratçılıq imkanı vermir. Əsl yaradıcılıq, əsl kreativlik mahnı, albom satılarda meydana gelir. Əzəl məclislərə göz dikməyen ifaçılar da müxtəlif mövzuda, janrda, ritmdə maraqlı işlər təqdim etməyə başlayırlar. Hörmətli Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, bütün sənətçilər adından, xahiş edirik. Ölək ərazisində Mp3 saytlarını və Mp3 Konvertasiya səhifələrini, texniki olaraq əngəlləmək çətin deyil, həll olunan məsələdir. Sadəcə bununla maraqlanmaq və problemi aradan qaldırmak lazımdır. Daha sivil və qayda-qanunu şou-musiqi sektorunuz olsun, ən azı alternativ janr ifaçıları da qazana bilsin, sənətçilərdə yaradıcılıq stimulu yaransın".

Samirə Ərəbova

Fədayə Laçının çörəyi dizinin üstündədir

Tanınmış müğənni Manaf Ağayev prodüser Tarix Əliyevin "Güne bir şou" verilişində iddialı açıqlamalar verib. O, həmkarı Fədayə Laçından incidini dile getirərək təqnidlərə məruz qaldığı zaman ona dəstək olmadığını söyləyib: "Fədayə Laçın həbs olunanda gecə zülüm-zülüm ağladı. Dədim ki, axı zindan onun yeri deyil. Özümü atdım odun-alovun içine.

Mənə Fədayə lazım idi?! Fədayə ilə heç bir münasibətim olmayıb. Toylardada rastlaşmışaq, salam-sağol etmişik. Nə isə... Həmin ərəfa evlərinə getdim, bacısına, oğluna, anasına dedim, narahat olmayı. Nə lazımdırsa, edəcəyik. Özüm də pul qoydum, dostlarım da destək aldım. İki il onlara kömək etdim. Bir gecə də səninlə birlikdə (Tolik nəzərdə tutur-red.) hamını çağırıq ki, pul lazımdır. Düzdür, sağ olsun çıxdı, dile getirdi. Amma, ay Fədayə, zindandan ağır gün yoxdur. Sən instaqramda bütün gün canlı yayımadasan, bir kəlmə deyə bilməzdin ki, ay əmioğlu, belə şəyərə fikir vermə, hamı səni tanır?! Bu bəs idi. Manafı tərifləmə, tərifləsən söyücəklər. Bir kəlmə denən ki, əmioğlu, mənim üçün belə yaxşılıqlar etmişən".

M.Ağayevin bu fikirləri səsləndirdiyi video-nu Tolik instaqram səhifəsində paylaşır.

"Şərq"in məlumatına görə Fədayə Laçın M.Ağayevin ittihamlarını cavabsız qoymayıb. O, paylaşımın şərh bölməsində bunları yazıb: "Manaf haqda həmişə yaxşı fikirdə olmuşam. Daim deyirəm ki, Manaf kişi oğlu kişidir. O, dar günün dostudur. Lakin bunu sosial şəbəkələrdəni səsləndirmək lazımdır? Hem də, ay Manaf, o aralarda səni qızayanlar elə məni de qızayırlırlar. Nə isə... Allah can sağlığı versin. Nəvələrinin xeyir işində əvəzini çıxaram. Özü də nece lazımdır".

Manaf Ağayev, Rəqsanə sənət yoldaşını top atəşinə tutdular

Qalmaqla digər müğənni Rəqsanə İsmayılova da qoşulub. O da rəy yazaraq Fədayə Laçından şikayətlənib: "Manaf o qədər düz dənisiş ki, Allah sənin balaların saxlasın. Mən də Fədayə Laçına çox kömək etmişəm. Tutulmazdan əvvəl onunla münasibətim olmayıb. Sadəcə həbsini eşitmışəm, evlərinə anamla kömək göndərmişəm. Özü də necə lazımdır. Sonra gece saat 3-de neçə dəfə pul yollamışam. Moskvaya getirmişəm, ona konsert təşkil etmişəm. Burda başlayıb, işləyir, pul qazanır. Amma hələ eşitmədim, ya özü, ya da bacısı desin ki, Allah Rəqsanənin balasını saxlasın, sağ olsun. Mənim heç kimə borcum yoxdur. İnsan necə dar gündənə yaradıqda olanın yaxşılığını unudar? Gördüm ki, yaxşılıq edib belə olmaqdansa, etməmək gözəldir. Fədayəyə pul yığıldı, müğənni yoldaşlarına zəng vurdum ki, gəlin kömək edək. Əksəriyyəti məni acıladı ki, o öz ağılının ucbatından ora düşüb. Ağlı var idi səhv etməyədi. Yenə de ürəyim dözmədi. Bacısı İləhəyə dedim, nə lazım olsa, yardım edəcəm, etdim də. Lakin hər şey unuduldu. Nə isə... əsas odur əməllərimizi Allah görür".

Samirə Ərəbova

Röya peyvənd olundu

"Bu gün köñüllü peyvənd olundum. Düzü, belə gözləmirdim. Heç bir əlavə təsiri olmadı, özümü yaxşı hiss edirəm".

"Şərq" qəzeti xəbər verir ki, bu sözləri instaqram səhifəsində tanınmış müğənni, Xalq artisti Röya yazıb. O, 21 gün sonra 2-ci dozanın vurulacağını söyleyib: "Bu virus bələsindən xilas olmaq üçün vaksin vurdurmağı məsləhet görürəm. Qorxmayın, hər şey yaxşı olacaq. Allah kóməyiniz olsun".

Samirə Ərəbova

Bank Güneli evini əlindən almaqla hədələyib

Müğənni Günel Ələkbərova kreditə götürdüyü evinin aylıq haqqını ödəyə bilməyib.

Borcu olduğu bank sənətçiyə bunla bağlı dəfələrlə xəbərdarlıq edib. Onlar bildiriblər ki, ev Günelin əlindən alınacaq və satışa çıxarılaçaq. Bu haqda müğənni "Güne bir şou" programında qonaq olarkən danışılıb. Daha sonra isə bildirilib ki, Ələkbərovanın evinin banka olan borcunu müğənni Manaf Ağayev ödəyib.

Manaf Ağayev, Rəqsanə sənət yoldaşını top atəşinə tutdular

Qalmaqla digər müğənni Rəqsanə İsmayılova da qoşulub. O da rəy yazaraq Fədayə Laçından şikayətlənib: "Manaf o qədər düz dənisiş ki, Allah sənin balaların saxlasın. Mən də Fədayə Laçına çox kömək etmişəm. Tutulmazdan əvvəl onunla münasibətim olmayıb. Sadəcə həbsini eşitmışəm, evlərinə anamla kömək göndərmişəm. Özü də necə lazımdır. Sonra gece saat 3-de neçə dəfə pul yollamışam. Moskvaya getirmişəm, ona konsert təşkil etmişəm. Burda başlayıb, işləyir, pul qazanır. Amma hələ eşitmədim, ya özü, ya da bacısı desin ki, Allah Rəqsanənin balasını saxlasın, sağ olsun. Mənim heç kimə borcum yoxdur. İnsan necə dar gündənə yaradıqda olanın yaxşılığını unudar? Gördüm ki, yaxşılıq edib belə olmaqdansa, etməmək gözəldir. Fədayəyə pul yığıldı, müğənni yoldaşlarına zəng vurdum ki, gəlin kömək edək. Əksəriyyəti məni acıladı ki, o öz ağılının ucbatından ora düşüb. Ağlı var idi səhv etməyədi. Yenə de ürəyim dözmədi. Bacısı İləhəyə dedim, nə lazım olsa, yardım edəcəm, etdim də. Lakin hər şey unuduldu. Nə isə... əsas odur əməllərimizi Allah görür".

Samirə Ərəbova

İntiqam ağır oldu

(Əvvəli səh: 16-da)

Xaçaturyanı üç qızı birlikdə öldürdü

lər. İfadələrin ardınca prokurorluq 18 yaşla-ri tamam olmuş Krestina və Angelina 20 il, azyaşlı Mariyaya isə 10 il iş kəsilməsini istəyib. Üç bacının qəsdən adam öldürmək suçu ilə ittihəm olunması ölkə ictimaiyyətini ayağa qaldırıb. Reaksiyalar-

dan sonra məhkəmə cinayətin müdafiə zəminində baş verdiyinə, qəsdən ve planlı hazırlanmadığına qərar verib. Lakin bir müddət sonra qızların yenidən mühakimə oluna-çağı ilə bağlı qərar verilib. Xəberin ardınca qızları müdafiə edən insanlar məhkəmə öündə etiraz aksiyasına başlayıblar. Qadın hüquqları təşkilatları və yüz minlərlə insan üç qız haqqında veriləcək yekun qərarı gözləyirlər.

İsmayıllı

Qızların cinayəti və məhkəmə prose- si sadəcə Rusiyada deyil, dünya miq- yasında geniş müzakirələrə səbəb olub. Mixail Xaçaturyanın qohumları iddia ediblər ki, üç qız həbs cəzasından xilas olmaq üçün "təcavüz" nağılı uydurublar.

Guya, onların məqsədi atalarının mirasına sahib olmaq imiş. Qızlar isə atalarının onları kölə kimi işlətdiyini, dəhşətli işğəncə verdiyini və dəfələrlə təcavüzə məruz qaldıqlarını söyləyib-

Qəza xəbərsiz gelir

Hər il Azərbaycanda ti- kinti sektorunda qəza halları müşahidə edilir. Kimisi işçiləri qaydalara riayet etməməkdə, kimisi də tikinti şirkətlərini bu məsələyə biganə yanaş- maqdə günahlandırır.

Məsələn, fevralın 1-də saat 21 radələrində "Kolin" inşaat şirkəti tərəfindən ti- kintidə qəza baş verib. Verilən məlumatata görə, Bakı-Yalama dəmir yolu- un Şabran rayonu ərazisindən keçən hissəsində fəhlələr təmir-tikinti işləri apararkən xəsərət alıblar. Yaralılar Şabran Rayon Mərkəzi Xəstəxanasına çatdırılıblar.

Ə.Ağayevə onurğanın boyun şöbəsi fəqərələrinin sinsi, F.Ağarzayevə isə onurğanın bel şöbəsinin eziyi diaqnozu qoyulub. Ə.Ağayevin veziyəti ağır olduğundan müalicə və müayinə üçün Bakı şəhərinə göndərilib.

Təessüf ki, tikintidə bele qəzaların sayı hər öten gün artır.

Mövzu ilə bağlı fikirlərini "Şərq"la- bölüşən Təhlükəsizlik məsələləri üz- rə ekspert Elmar Nurəliyev bildirib ki, tikinti şirkətləri layihələrin həyata

Tikinti şirkətlərinin çoxu təhlükəsizlik qaydalarına riayet etmir

keçirilməsi zamanı mütləq şəkildə tibbi, yanğın, ekoloji təhlükəsizlik qaydalarına ciddi surətdə əməl etməlidir: "Tikinti başlanan ilk gündən bitənə qədər bütün təhlükəsizlik standartlarına cavab verməlidir. Qurğular, kranlar, qaldırıcı mexanizmlər və digər tikinti materiallarının hamısı təhlükəsizlik normalarına uyğun olmalıdır. Ti- kintiyə daxil olan şəxslər təhlükəsizliklə bağlı təlimatlandırıldıq- dan sonra fəaliyyətə başlamalıdır.

Təbii ki, tikinti gedən əraziyə kənar şəxslər daxil ola bilməz. Bu proses dövründə işçilərə hər gün, mexanizm

dəyişikliyi olarsa, ayda bir dəfə növbədən kənar təlimatlan- dirma olmalıdır.

Hər hansı qəza hadisəsi baş veribse, növbəti gün mütləq işçilərə təhlükəsizliklə bağlı məlumat verilməlidir. Mexanizmlər insan həyatı üçün təhlükə riski daşıyır".

Eksperthin sözlərinə görə, təessüf ki, bu gün tikinti şirkətlərinin çoxu təhlükəsizlik qaydalarına riayet etmir, biganəlik var: "Ağır tonlu ma- şınların arxasından keçmək olmaz. Hündür mertebedə iş- ləyirlərse, kəmərdən istifadə etməlidirlər. Əger qaldırıcı mexanizmlər yükü qaldırırsa, altından işçilərin keçməsi düzgün deyil.

Bu nə dərəcə doğrudur?! Yay aylarında havanın temperaturu 38-40 dərəcə olunda işçiləri çalışdırırlar, günün qaranlıq saatlarında tikinti dayanmalıdır. Bütün bunlar işçilərin rahat və təhlükəsiz işləməsini təmin edir. Ölkədə baş verən qəzaların çox hissəsi tikinti sektorunun payına düşür.

Cünki məsuliyyətsizlik, laqeydlik var. Bu, bütün tikinti şirkətlərinə aid deyil. Təhlükəsizlik qaydalarına mütləq əməl edilməlidir".

Aygün Tahirqızı

Baş redaktor: Akif Aşırı

Baş redaktörün müvənni: Yusif Nəzərli

Redaktor: Ayyət Əhməd

Reportorlar qrupu: Məlahət Rzayeva, Şeyman Bayramova, İsmayıllı Qocayev, Yegane Bayramova, Kənan Eynuroğlu, Kənan Novruzov

Texniki heyət: Rüfət Dadaşov, İmamcan Əliyev

Qəzet "Şərq"ın kompyuter mərkəzində yığılır, səhifələnir və "Azerbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet Mətbuat və İnformasiya Nazirliyində qeydə alınır. Lisenziya: 535 www.sherg.az e-mail: sherg-1996@mail.ru

Ünvan: Mətbuat prospekti, "Azerbaycan" nəşriyyatı.

Telefon: 447-32-41
538-44-50, internet 538-44-15,
e-mail: sherg-1996@mail.ru

Hesab nömrəsi: "Kapitalbank"ın ASC 1 sayılı Nəsimi filialı 9900003611
SWIFT BIK ALBAZBNA
Kod 200112 M/H AZ27X hər AZ17AIIB380700194110046111
VÖEN 1300414651 İndeks: 0330 Tiraj: 2550 Sifariş: 235

Qılıncılar maraq artırıb İstehsalçı sıfarişlərə yetişə bilmir

(Əvvəli səh: 16-da)

600 -1200 TL arasında dəyişən qılıncılar arasındada ən çox "Stag-horn" maraq doğurur. Həmin qılıncın qiyməti 750 TL-dir.

20 ildir ki, biçaq ustası olan Savaş Sezgin xüsusi sıfarişlər əsasında bəzəkli qılıncılar hazırladığını söyləyib. O, qılıncıların ağızlarının iti olmadığını və onları bəzək məqsədilə düzəltdiyini qeyd edib. Savaş yaxşı qılıncın sapından və poladından müəyyən olundu- nu diqqətə çatdırıb. O eləvə edib ki, hazırda sapi maral buynuzundan olan yüksək keyfiyyətli poladdan hazırlanmış qılıncıları da var: "Bu qılıncın qiyməti 750 TL-dir. Onun hazırlanmasında keyfiyyətli materiallardan istifadə olunub. Sapını poladdan etmişəm. Bəzi in- sanlar bunu dəmirdən hazırlayırlar, parıldadır və onu polad kimi satır. Bəziləri isə ağac gövdələrindən hazırlayaraq onu buyuz ola- raq sərgileyir." Savaş Sezgin tam fərqli for- malı qılıncılar sahib olduğunu söyləyib: "Bu qılıncılar türk seriallarında gördükümüz qılıncılardır. Son zamanlar insanlar televiziyyada gördüklerinin tam eynisini isteyirlər. Bəziləri üzərində yazı və yaxud da ad yazılmasını tə- ləb edirlər. İstənilən modeli 7-10 günə qədər hazırlanır. Onlayn sıfarişlərdə də böyük bir artım görülməkdədir".

Aynurə

Peyvənd çatışdırır

Almaniya koronavirusla mübarizəyə yeni antikor əsaslı dərmanı alıb

Dünyada peyvənd krizi yaşanmaqdadır. Kütüvə peyvəndləmə üçün kifayət qədər peyvənd yoxdur. Ona görə də bəzi firmalar COVID-19 müalicəsi üçün "monoklonal antitellər" istehsal etməyə başlayıb.

"Şərq" xarici mətbuata istinadən xəber verir ki, hətta Almanianın Səhiyyə naziri Jens Spahn Almanianın "Bild am Sonntag" qəze- tinə verdiyi açıqlamasında bildirib ki, hökü- mət koronavirusla mübarizə aparmaq üçün yeni bir antikor əsaslı dərmanı alıb: "Gələn həftədən etibarən monoklonal antikorlar Av- ropa Birliyində ilk ölkə olaraq Almaniyada istifadə ediləcək".

Federal hökumət 400 milyon avroya 200 min dozanı artıq alıb.

Qeyd edək ki, monoklonal antitellər xəstəliyə yoluxanlara tətbiq olunur və ağırlaşmanın qarşısını alır. ABŞ-in keçmiş prezidenti Donald Tramp ilk dəfə keçən ilin oktyabr ayında koronavirusa yoluxduqdan sonra bu antikor ilə müalicə olunub.

Aynurə

Şəklini çəkib sosial şəbəkələrdə yayıb

İlana bənzeyən bibər görənləri təəccübləndirir

Sosial şəbəkələrdə yayılan görüntülər maraq doğub.

Milli.Az haberler-ə istinadla bildirir ki, görüntülərde həyətə bitən bibərin ilana bənzəməsi yüksək olunub. Maraqlı görüntülər Türkiyənin Hatay vilayetində ləntə alınıb.

Həyətə bitən bibərin qəribə formada olduğunu görün Sühəyla Özkar adlı qadın təəccüblənərək onun şəklini çəkib sosial şəbəkələrdə yayıb. Dil çıxaran ilana bənzeyən qırmızı bibərin fotosu qısa zamanda xeyli sayıda bəyənmə alb, yüzlərlə istifadəçi tərəfindən paylaşılıb.

Alimlər yaddaşı gücləndirən molekul aşkarlayıb

Alimlər neyronları bərpa edən, yaddaş və koqnitiv bacarıqları gücləndiren molekul aşkarlayıblar.

"Report" "La Voz de Cadiz" ə istinadən bildirir ki, İspaniyanın Kadis və Sevilya universitetlərinin əməkdaşlarının bununla bağlı apardıqları araşdırılmalar müsbət nəticə verib. Araşdırmaçılar südleyən cinsindən olan bitkidən diterpen maddəsini əldə edə biliblər. Qeyd olunub ki, bu birleşme proteinkinaz C (PKC) fermentini aktivləşdirir ve emosiyaların formallaşması və yaddaşın möhkəmlənməsi mexanizmində iştirak edən hippocampda yeni neyronların yaradılmasına yol açır. Bunu sıçanlar üzərində aparılan təcrübə təsdiqləyib. Tədqiqatçıların sözlərinə görə, gələcəkdə bu maddə beyin travması alan pasiyentlərin müalicəsində tətbiq edilə bilər.

Toy hazırlıqları başlayıb

Kayli Minoq ərə gedir

Australiyalı 52 yaşlı müğənni Kayli Minogue 5 ildir münasibətdə olduğu "GQ" jurnalının kreativ direktoru Pol Solomonsa ərə gedir.

Bu barədə "Daily Mail" nəşrinə Polun anası Qloriya Solomons məlumat verib. O bildirib ki, cütlik artıq toy hazırlıqlarına başlayıb.

Qeyd edək ki, Kayli və Pol 1 il əvvəl nişanlanıb.

Ayda 520 min qazanacaq

Fahriye Evcen tamaşaçı qarşısına çıxmaga hazırlaşır

Aktarısa Fahriye Evcen ana olduqdan sonra övladını özü böyütmək istədiyi üçün yaradıcılığına fasılə vermişdi.

Fahriye artıq yeni layihəsi ilə tamaşaçı qarşısına çıxmaga hazırlanır.

10 serialdan rol təklifi alan sənətçi onlardan birində çəkilmək üçün razılaşaraq müqavilə imzalayıb.

Şirkət həmin ekran işinin her bölümündən Evcene 130 min lire (30 min 862 manat) ödəyəcək. Onun aylıq gəliri 520 min lirdən (123 min 448 manatdan) artıq olacaq.

Qızların cinayəti və məhkəmə prosesi sadəcə Rusiyada deyil, dünya miqyasında geniş müzakirələrə səbəb olub

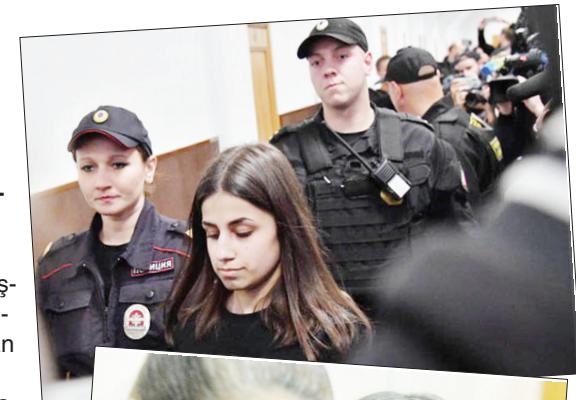
İntiqam ağır oldu

Xaçaturyan üç qızı birlikdə öldürüb

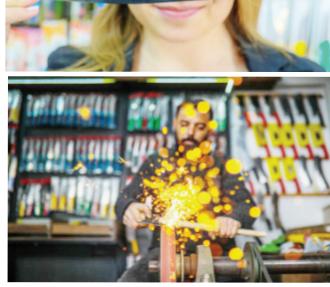
Rusiyada baş vermiş dəhşətli hadisə ölkə ictimaiyyəti ni ayağa qaldırıb.

Hadise 2018-ci ildə baş verse də, olayın yeni detallarının üzə çıxmazı cinayeti tekrar gündəmə gətirib. 3 il əvvəl 57 yaşlı Mixail Xaçaturyan üç qızı - Krestina, Angelina və Mariya tərəfindən öldürülüb. Dəhşətli işgəncə və təcavüzə məruz qalan qızlar intiqam almaq üçün atalarını qətlə yetiriblər. İstintaqın məlumatına görə, M.Xaçaturyan hər gün sopa və dəmir parçası ilə döydüyü həyat yoldaşı Aureliya Dunduku evdən qovub. O gündən sonra qızların faciəli günləri başlayıb. Zülme və təhqirə dəha artıq tab gətirməyən üç bacı gecə atalarının yuxuya getməsini fürset bilərək onun üzünə bibər qazı püşkürdüblər. Daha sonra çəkicə və bıçaqla dəfələrlə başına və bədəninə ardıcıl zərbələr endiriblər. 36 bıçaq zərbəsindən sonra atalarının öldüyünü əmin olan qızlar polis gedərək cinayəti etiraf ediblər.

(Davamı səh: 15-də)

Qılıncılar maraq artırıb İstehsalçı sifarişlərə yetişə bilmir

Antalyada bıçaq istehsalçıları son zamanlar tarixi seriallar və filmlərdə göstərilən qılıncılar maraqı artırıdığını söyləyiblər.

"Şərq" Türkiye mətbuatına istinadən xəber verir ki, onlar xüsusiətə Səlcuqlular və Osmanlı dövrlərinin təsvir olunduğu seriallarda sultanların və varislərinin istifadə etdiyi qılıncların diqqəti daha çox cəlb etdiyini bildiriblər. Bıçaq ustaları onlayn sifarişlər çatdırmaq üçün iş vaxtından artıq işlədiklərini deyirlər.

(Davamı səh: 15-də)

Anası Bredi keçmiş arvadı ilə evləndirir

2005-ci ildə həyat yollarını ayıran Jennifer Aniston və Brad Pittin yenidən bir araya gələcəyi deyilir.

Pittin anası Ceyn oğluna yenidən Enistonla evlənməsi üçün təkəd edir. Amerika mətbuatında yayınlan xəberlərə görə, Bredin anası ikinci gəlini Ancelinaya nifret edib və onun oğlunun arvadı olduğunu heç vaxt qəbullanmayıb. Lakin birinci gəlini Jennifer qarşı hər zaman hörmət və simpatiya bəsləyib. Buna görə də Ceyn oğlunun yenidən Enistonla evlənməsini istəyir.